

Pracek
P. J.
Biblioteka Uniwers.

BIENNIK LWOWY

ORGAN POLSKIEJ PARTJI SOCJALISTYCZNEJ

CENA PRENUMERATY:
We Lwowie miesiecznie z 4:20
z dostawa do domu... „ 4:50
na prowincji... „ 4:50
za granica... „ 6:50
Cena pojedynczego egzemplarza na calym obszarze Polski
20 groszy
na prowincjonalnych dworcach 24 gr.
Redakcja i Administracja:
Lwów, Sykstuska 21.
Telef. w dzien Nr. 24 — od gods.
10 wieczor drukarnia 496.

WAKL.: LUD. SPOLDZIELCZEGO TOW. WYD.

CZEK P. K. O. Nr. 142.176.

REDAKTOR NACZ.: JAN SZCZYREK

1 Maja - święto robotnicze!

Wszystkie warsztaty pracy świętują!

W SŁOŃCU PIERWSZEGO MAJA.

Przeciw starczemu światu,
co cuchnie ropą win,
Idzie słoneczna Młodość,
słoneczny idzie Czyn;
Mocarne wieje tchnienie,
mocarny wstaje Trud:
To w słońcu się majowem
objawia Olbrzym—Lud.

W słońcu Pierwszego Maja,
w glorii czerwonych smug
Idea nieśmiertelna
wybłyska niby bóg,
Idea, którą płoną
miliony ludzkich serc,
Młotami gromów bije
w bramy zmurszałych twierdz

W słońcu Pierwszego Maja
huczy jej złoty dzwon:
Przekleństwo krzywdzie świata!
Ciężycielom skon!
Chwała cierpieniu wszystkich,
co w męce wieków drżą,
Pojąc tę biedną ziemię
swym potem i swą krwią!

W słońcu Pierwszego Maja
rozbrzmiewa groźny głos:
Idziemy już, idziemy
po dolę, po swój los!
Idziemy morzem wzdętem
z grzechu optukać świat!
Królestwo znieść szatana
i nowy stworzyć ład!

W słońcu Pierwszego Maja
wiosenna śpiewa wieść
O Duchu, który pragnie
Świątynię życia wznieść
I w niej wszechludy ziemi
w jedną połączyć brać
I u jej wzniosłych progów
jako archanioł stać...

Wy biedni, małoduszni!
natęźcie wzrok i słuch:
W słońcu Pierwszego Maja
żywie ten Duch, ten Duch!

Lwów, 1 maja 1926.

A. Ćwikowski

„Robota rewolucyjna”.

Chcemy pozostać rewolucyjną partią, powiadają starzy nasi towarzysze, którzy wśród burz i prześladowań zbudowali partię socjalistyczną.

Chcemy być rewolucyjnymi socjalistami, powtarzają młodzi, pragnący wyżyć się w wielkich, twórczych i przelwarzających czynach.

Wszyscy oni słowo: „rewolucja“, „rewolucyjny“ mają na ustach, lecz czy wszyscy zgtębili jego znaczenie?

Młody robotarz z zapalem czyta dzieje rewolucji francuskiej i entuzjazmuje się wieką rewolucją rosyjską. Sądzi więc, że jest już rewolucjonistą. Lecz czy to wystarcza? Nie, niechaj poznaje warunki i możliwość rewolucji we własnym kraju i postępuje wedle tego.

Inny znów sądzi, że starcia z pracodawcami, awantury z policją, to czyn rewolucyjny!

Znów trzeci wyobraża sobie, że stawianie żądań bez uwzględnienia położenia gospodarczego, usiłowanie przebicia głową muru, narazanie się na tysiące kłesk jest najczystszy rewolucjonizmem. A to tylko nierozsądne.

Cóż tedy nazwiemy myśleniem rewolucyjnym, rewolucyjnym działaniem?

Przed ćwierćwieczem walczyły między sobą w obrębie francuskiej i niemieckiej socjalnej demokracji dwa kierunki o pierwszeństwo:

reformizm i marksizm rewolucyjny.

Był to czas nadzwyczajnie korzystnej konjunktury w przemysle. Konjunktura ta pozwoliła robotnikom wywalczyć sobie w niezliczonych potyczkach i walkach z przedsiębiorcami, wyższe płace, krótszy dzień roboczy i pewne reformy ustaw społecznych. Pod wrażeniem tych zdobyczy uczył reformizm, że klasa robotnicza może w waje zawodowej osiągnąć krok za krokiem krótszy dzień roboczy, w waje politycznej rozbudować powoj społeczne ustawy o ochronie robotniczej i zwojna, drogą rozbudowy stowarzyszeń spółdzielczych wyprzeć kapitalizm. Tak klasa robotnicza pokojową pracą może „wydrążyć“ kapitalizm i „wrasnąć“ w socjalizm, bez przewrotu gwałtownego i rewolucji.

Na to odpowiadał marksizm rewolucyjny: Mylicie się, to co robotnicy zdobędą w waje o płace, to w dużej części zabierze im wzrastająca drożyzna. To, co osiąga się w czasach korzystnej konjunktury, traci się znów w okresach kryzysów. Każda reforma, którą wywalczamy, skupia naszych wrogów i wzmacnia front. Potęga kapitału stawia zapory rozszerzeniu się naszej organizacji spółdzielczej. Tak tedy kapitalizm przeciwstawia się wszystkim naszym usiłowaniom. — W obrębie ustroju kapitalistycznego możemy niejedno

zdobyć, ale tylko w skromnych granicach. Jedna jest tylko droga oswobodzenia: musimy

zdobyć władzę w państwie,

aby mózdz z jej pomocą wyrzucić z rąk wielkiego kapitału i obszarników środki produkcji; znieść własność kapitalistyczną i zbudować socjalistyczny ustroj społeczny.

Oto jadro myślenia socjalistycznego: nie przeceniać tego, co się da osiągnąć, dopóki istnieje kapitalizm! Nie wyczerpywać się w walce o poszczególne podwyżki płac, o poszczególne reformy! **Ale skoncentrować wszystkie siły na zdobyciu władzy państwowej.**

Ale jakże zdobyć władzę państwową? Powodem nie rewolucji rosyjskiej nęci: musimy „mówić po rosyjsku”: Obajć burżuazję w krwawej walce, ustanowić dyktaturę proletariatu!

Czy wiecie, jak Rosjanie to zrobiłi? Gdy bolszewicy zwyciężyli, mocarstwa kapitalistyczne uzbroiły białych generałów przeciw Sowietom. Czerwona armja była zmuszona wciąż cofać się o setki kilometrów, aby odłączyć się od nieprzyjaciela, zorganizować się na nowo, dopóki nie okrzepła znów na tyje, by mózdz po bić żołdaków kapitału światowego. Gdzież na małych obszarach krajów Europy środkowej mogłaby się armja rewolucyjna cofnąć o tylż kilometrów, by uchylić się od uderzeń białych armji?

Geografia decyduje o strategji:

tyczy się to nie tylko wojen między narodami, ale także walk klasowych.

Jaka tedy na takich terytorjach droga do zdobycia władzy państwowej?

Pierwszą rzeczą jest

pozyskanie większości narodu:

a zatem zdobycie dla robotników przemysłowych sojuszników, bez których robotnicy przemysłowi nie mogą zwyciężyć. Czy i organizować robotników umysłowych, drobnych chłopów wyrwać z orszaku partji kapitalistycznych i przeciągnąć na naszą stronę, to jest najważniejszy i pierwszy warunek zdobycia władzy państwowej. Taka robota, to robota rewolucyjna.

Jeśli stanowić będziemy większość narodu, to

kartką wyborczą zdobędziemy panowanie w republice.

Ale czyż klasa kapitalistów spokojnie czekać będzie; czyż nie będzie usiłowała wyrzucić nam z rąk karty wyborczej, gdy z tej strony zagrozi jej takie niebezpieczeństwo? Czy nie zechce obajć Rzeczypospolitę, rzucić się w ramiona monarchizmu lub faszyzmu?

Tak, zrobi to, gdy tytko będzie mogła! Tytko gdy armja, policja i żandarmerja będą stały wiernie przy republice i nie dadzą się nadużyć do faszystowskich lub monarchistycznych zamachów, nawet, gdy republika na skutek rozstrzygnięcia kartki wyborczej stanie się robotniczą rządospospolitą i gdy milicja republikańska dość będzie siłna, aby obronić ją przed wszelką rebejją faszystowską lub monarchistyczną, wtedy

burżuazja nie odważy się podnieść buntu

przeciw rządowi republiki, nawet, powtarzamy, gdy rząd ten będzie rządem klasy robotniczej.

Nie odpędzać od siebie wojska, policji, żandarmerji, lecz wychować je do wierności republice, wychować młodzież w organizacjach oświatowych i sportowych na straż ochronną dla republiki — to praca rewolucyjna, to droga dla zdobycia władzy w państwie.

Ale rozumie się, że zdobycie tej władzy nie jest celem dla nas, tylko

środkiem do celu.

Znaczenie ma tytko wtedy, gdy zdolni będziemy użyć

tej władzy do przewycięzenia kapitalistycznego ustroju, a do zbudowania ustroju socjalistycznego. Dlatego równoległe z walką o władzę w państwie należy

wychować nowego człowieka,

nowych ludzi, którzy zdolni będą wznieść gmach socjalizmu. Musimy tedy wychować masy robotnicze w solidarności, w podporządkowaniu interesów osobistych poszczególnych zawodów lub przedsiębiorstw interesom całej klasy robotniczej.

Należy poświęcać dużo czasu, zapala i znajomości wychowaniu młodzieży i dzieci klasy robotniczej na ludzi przejętych ideałami ludzkości i chęcią walki o nie. To w naszych warunkach praca rewolucyjna.

Kogo nie nie interesuje poza walką o parę groszy wyższej płacy lub o drobną ustawę ochronną, ten jest reformistą, choćby nie wiedzieć jak radykalnie sobie poczyniał.

Prawdziwym rewolucjonistą ten tytko jest, kto wszyscy k poporządkowuje jednemu wielkiemu celowi: zdobyciu władzy państwowej jako środka do przekształcenia ustroju społecznego.

REZOLUCJA PIERWSZOMAJOWA.

Zgromadzeni w dn. 1-szym Maja, obchodząc uroczyste międzynarodowe święto Pracy, oświadczają, że walczyć będą niezłomnie, aż do pełnego zwycięstwa — o zniesienie wszelkiego ucisku i wyzysku, o urzeczywistnienie *Socjalizmu* — to znaczy Społeczeństwa solidarnej, wyzwolonej Pracy i zbratanej Ludzkości.

Robotnicy polscy, walcząc o *Polską Republikę Socjalistyczną*, łączą się w głębokim uczuciu międzynarodowej solidarności z socjalistycznym proletariatem całego świata, podkreślają z całym naciskiem swoje dążenie do *pokoju światowego* domagają się praw i wolności dla *mniejszości narodowych*.

Zgromadzeni 1 maja stać będą bezwzględnie w *obronie -Republiki* przeciwko zamachom na nią z jakiegokolwiek strony, czy to ze strony faszystów i monarchistów czy też komunistów.

Zgromadzeni z całą mocą i wszystkimi rozporządzalnymi środkami bronić będą

dobrych społecznych i politycznych ludu pracującego i walczyć będą o *rozszerzenie tych zdobyczy*.

W obecnem katastrofalnem położeniu gospodarczem kraju zgromadzeni domagają się *wielkich robót publicznych, podjęcia ruchu budowlanego, użycia wszelkich środków, celem ożywienia życia gospodarczego*.

Domagają się *walki z drożyzną, zmniejszenia klas posiadających do ponoszenia ciężarów państwowych — żądają bezwzględnego tępienia nadużyć i złodziejstwa grosza publicznego*.

Zgromadzeni piętnują *reakcję*, jako winowajczynię klęsk społeczeństwa, i oświadczają, że bezwzględnie zwalczać będą *Rząd reakcyjny*.

Zgromadzeni domagają się *nowego Sejmu*, wybranego na podstawie dotychczasowej ordynacji wyborczej, i podkreślają *hasło Rządu robotniczo-włościańskiego, który rozpocznie dzieło przebudowy społecznej*

Opowiastka o dwóch złodziejach.

Pewnego razu żyło dwóch złodziei — jeden czarny, a drugi rudy. Obaj nic nie robili, bo robić nie umieli. Biednych okradali wstydzili się, a bogatych dosięgnąć nie mogli; żyli więc nędznie, starając się głównie o to, aby dostać się do więzienia — na wikt państwowy.

Żyli tak dość długo, aż do czasu, gdy do miasta zjechał nowy gubernator — von der Pest — który, obejrawszy się dokoła wydał następujące rozporządzenie:

„Od dnia dzisiejszego wszyscy mieszkańcy — wiary narodowej — bez względu na płeć, wiek i zawód, obowiązani są służyć kochanej Ojczyźnie”.

Koleczy i przyjaciele obu złodziei pomruczeli, powzdychali i rozeszli się w różne strony: jeden został szpiclem, drugi członkiem związku patriotów, zrzęczniejsi wstąpili odrazu i tu i tam, a czarny z rudym zostali sami. Przeżyli tydzień po zaprowadzeniu reform, brzuchy im zapadły, aż rudy odezwał się do towarzysza:

— Jasiu! pójdźmy i my służyć kochanej Ojczyźnie!

Zmieształ się czarny, spuścił oczy i mówi:

— Wstydzę się...

— Głupstwo! Wielu żyło lepiej od nas, a przecież poszli.

— No, już wszystko jedno.

— Płuń! — Patrz, dzisiaj nawet literaci piszą „żyj tak, czy inaczej, a śmierć zawsze cię złapie”.

Kłócili, kłócili się i nie pogodzili się.

— Nie — mówi czarny — ty idź, ja wolę dalej być złodziejem.

I poszedł. Ściągnął bochen chleba ze straganu, zjeść jeszcze nie zdołał, a już go schwycili, obili i odprowadzili do sądu.

Sędzia — jak być powinno — wysłał go na wikt państwowy. Przesiedział czarny kilka miesięcy,

złodek mu się poprawił, wypuścili go — i poszedł odwiedzić rudego.

— No, co słychać?

— Służę Ojczyźnie.

— Co robisz?

— Tępię dzieci.

Zdziwił się czarny, bo nie znał się na polityce:

— Po co?

— Aby kraj się uspokoił. Wydano dekret — „obywatele uspokójcie się!” — objaśniał go rudy, a w oczach jego widać było przygnębienie.

Czarny pokiwał głową, wrócił do swoich zajęć i wkrótce znowu dostał się do więzienia. I żyje szczęśliwie, bo sumienie ma w porządku.

Wypuścili go. Znowu poszedł do towarzysza.

— Co, czy jeszcze tępisz dzieci?

— A cóż mam innego robić?...

— I nie żal ci?

— Wybieram co tłusciejsze...

— A z kolei, jak idą, nie możesz?

Rudy milczał. Westnął tylko ciężko. — Widzi czarny, że towarzyszy hysieje i żółknie na twarzy.

— I tak żyjesz?

— A no!... Połapią ich gdzieś tam, przyprowadzą do mnie i każą mi prawdę z nich wydobyć. A wydobyć nic nie można, bo umierają... Widać nie umiem...

— Powiedz mi — po co to wszystko? zapytał czarny.

— Dla dobra Ojczyzny — odpowiedział rudy, a głos mu przy tem zadrżał i lzy zabłyły w oczach.

Zamyślił się czarny, bo ogromnie żal mu było towarzysza. — Trzeba koniecznie jaką pracę niezależną mu doradzić.

W tem — aż podskoczył.

— Słuchaj! — czy masz pieniądze? Nakradłeś?

— Pewnie! Toć stare już przyzwyczajenie...

— Doskonale! — Wydawaj gazetę!

— Po co?

— Będiesz drukował ogłoszenia o wyrobach gumowych.

Podobała się widocznie ta myśl rudemu, bo śmiechnął się.

— Zeby nie było dzieci?

— No pewnie! Niech nie rodzą się na męki.

— Powiedziane wspaniale; ale po co gazeta?

— Dla pokrycia handlu.

— Współpracownicy mogą się nie zgodzić?

Czarny gwizdnął pogardliwie.

— Niema obawy! Dzisiaj współpracownicy sami żywcem ofiarowują się na premje dla prenumeratorek.

Postanowili — i rudy poczył wydawać gazetę „mając zapewnione współpracownictwo najlepszych sił literackich”. Przy administracji urządzone stały wystawę wyrobów paryskich, a nad lokalem redakcji, gwoli przyzwoitości, zorganizowano dom schadzki dla duchowieństwa i wybitnych działaczy narodowych.

Interes prosperuje doskonale; żyje sobie rudy i tyje. Władze i opinja społeczna są zadowolone.

Czarny wyszedł znowu z więzienia i wstąpił do towarzystwa na szklanek herbaty, a tu rudy szampanem go częstuje i chwali się:

— Ja, bracie, teraz nawet myję się tylko szampanem. Jak Boga kocham!

I zmrużywszy oczy w zachwycie, słodko dodaje:

— Doskonaleś mi doradził! Teraz naprawdę służę kochanej Ojczyźnie! Wszyscy są zadowoleni!

Czarny także cieszył się ze szczęścia towarzysza.

— Żyj szczęśliwie! Ojczyzna nasza nie jest wymagająca.

Wzruszył się rudy i dalejże zapraszać towarzysza:

— Jasiu drogi! Wal do mnie na reportera!

Zaśmiał się czarny:

— Nie, bratku, już widać ze mnie konserwatysta, zostanę złodziejem, jak dawniej...

Sensu moralnego w tem opowiadaniu niema ani trochę.

Krótki zarys święta 1. Maja w Polsce.

Przyspieszony rozwój kapitalizmu w drugiej połowie ubiegłego wieku wywołał w Europie zachodniej masowe organizowanie się ruchu robotniczego w klasowych związkach zawodowo-politycznych.

Na terenie Polski ruch socjalistyczny rozpoczął się w latach 1870, a pionierami jego była głównie kształcąca się młodzież. W Polsce nie było jeszcze wtedy wybitnie wielkoprzemysłowych środowisk na wzór zachodni.

By luzem chodzące masy zorganizować, Ludwik Waryński założył w r. 1882 w Warszawie partję socjalno-rewolucyjną „Proletariat“, ale z powodu jej rozbicia, licznych aresztowań jej członków, a wreszcie braku odpowiedniej linii politycznej — przestała istnieć.

Upadek „Proletariatu“, gwałtowne represje caratu — wytworzyły chaos wśród robotników polskich. Brak było wówczas jednolitej, planowo zorganizowanej masy robotniczej o myśli politycznej, dostosowanej do terenu i warunków czasu.

Dopiero ustanowienie obchodzenia święta 1 Maja na międzynarodowym zjeździe socjalistycznym w Paryżu w r. 1889. przy współdziałaniu delegacji polskiej — stało się hasłem, które poruszyło i ożywiło klasę pracującą w Polsce.

W narodzie polskim żyły jeszcze tradycje powstania 1863 r., robotnicy przeszli okres ciężkich walk ekonomicznych, okres rozruchów przeciw maszynom i majstrom, gdy przeto w r. 1890 na porządek dnia wysunęła się sprawa święta majowego, robotnicy Warszawy entuzjastycznie wzięli w niem udział w liczbie około 9 tysięcy.

Wpływ święta majowego dotarł i poza Warszawę, do środowisk przemysłu żelaznego i tekstylnego, a nawet: na wieś, rewolucjonizując bezrolny proletariat.

W Łodzi, w 1892 r. pod wpływem 1 Maja dochodzi nawet do strejku generalnego, do rozruchów, ofiarą których było kilkudziesięciu zabitych, setki rannych, uwięzionych, zesłanych na katorgi i Sybir. Rozruchy te były zwiastunem zbliżającej się rewolucji 1905 r. i groźnym memento dla całego ustroju caratu.

Formy 1 Maja rozszerzają się. Święto to przestaje być bierną demonstracją robotniczych tłumów: robotnicy na transpa-

rentach i odezwach wypisują bojowe hasła z których zaledwie część zrealizowała się z uzyskaniem niepodległości.

Polski ruch robotniczy ożywiła ogromnie świeżo powstała Polska Partja Socjalistyczna. Jej program budził świadomość polityczną i narodową, głosząc walkę o socjalizm i niepodległość. Prócz tego zainicjowała współpracę z branicami organizacjami zaboru austriackiego i pruskiego.

Na wskutek represji władz rosyjskich zorganizowano samoobronę i już w 1903 r. część manifestantów była uzbrojona, co powodowało niekiedy silne starcie z policją i wojskiem, a czasem przybierało nawet charakter zbrojnych powstań.

Gdy carat w r. 1904 zachwiał się w wojnie z Japonją — ruch majowy rozlał się po całej Kongresówce, a po rewolucyjnej „Gaponadzie“ w Petersburgu, w styczniu 1905 r. wybuchł olbrzymi strejk powszechny, masowe demonstracje których celem było przeciągnąć wojsko na stronę rewolucji. W Moskwie dochodzi wtedy do powstania, a los rewolucji polskiej padła wówczas na barykadach Moskwy wraz z rewolucją rosyjską.

Jeszcze w r. 1907 1 maja panował prawie że powszechny strejk we wszystkich główniejszych środowiskach przemysłowych.

Ale od czasu, gdy carat zdławił rewolucję, i święto majowe pomalu zaczęło upadać. Apatja i bezsilność ogarnęły zdisiatkowane masy.

A po rozpędzeniu pierwszej Dumy w 1907 r. zaczął się schylek rewolucji!

Dopiero w epokach wojennych na hasło 1 Maja jak dawniej, z podziemi zaczęły się wzdychać na ulicę masy polskiego ludu.

Pod wielu już względami szczęśliwiej było w zaborze austriackim, gdzie, mimo licznych represji władz, święta majowe na długo przed wojną były wspaniałą demonstracją robotniczych tłumów.

Święto 1 Maja to jedna z najważniejszych kart polskiego socjalizmu, gdyż odsłania nam bohaterką przeszłość polskiej klasy pracującej, której świadomość i liczba w dużej mierze pod wpływem tego święta wzrastała i kształtowała się.

Nikodem Kopilewicz.

Mały fejleton.

Towarzyszu!

Nie jesteś sam na świecie.

Towarzysz twój przy warsztacie obok ciebie. I towarzysz, który w głębiach oceanu południowego traci życie podczas połowu perel...

Dumni są z twej woli czynu, wierności twojej i braterstwa.

Podają ci dłoń!

Kiedy wołasz o pomoc, otwierają się szyby kopalń, wyłamują bramy fabryk, rozkwita miłość braterska proletariatu!

Towarzysz twój nie pochlebia ci słowem, ale kiedy jesteś głodny, dzieli się z tobą chlebem swoim.

Towarzysz twój nie obiecuje ci raj, ale chce ci stworzyć dobry dom na ziemi, w którym będziesz mu wirnym sąsiadem.

Ty i my, bracia twoi w proletariacie, jesteśmy ludźmi pełnymi radości, szczerzy i czynni, pracujemy wspólnie dla utrwalenia pokoju powszechnego i poszanowania prawa ludzkiego.

Burzymy kolczaste ogrodzenia krwawych bagnetów, które rozdzielają ludy.

Palimy zbutwiałą słomę, która się od wieków gromadzi w pokoju tajnej dyplomacji.

Wyrrywamy osty kłamstwa towarzyskiego z naszej niwy.

Depcemy żarłoczne dżdżownice chciwości, albowiem chcemy wspólnie uprawiać urodzajną ziemię, która nas wszystkich jednakowo może wyżywić.

Towarzysze wę wszystkich częściach świata. Towarzysze przy pługu, maszynie, przy biurku.

Towarzysze, doświadczeni w niedoli i woli życia i wolności.

Pionierzy prawa ludzkiego!

Ugór na którym ludzkość bytuje tęskni za posiewem! Burzcie i orzcie!

Nadchodzi wiek naszej woli i naszych nadziei.

BEZROBOTNI.

(WIZJA).

Z morza wylania się nieskończony łańcuch mężczyzn i kobiet i przez wydmy i pustkowie kroczą, posuwają się w głąb mierzchnącego kraju. Niemy jest pochód, słychać tylko miarowy tupot kroków...

Naprzód idą górnicy i hutnicy, spokojnie i pewnie, a twarze ich surowe, poważne i troski pełne. Mężczyźni pracujący w przemyśle żelaznym, maszynowym, chemicznym, kroczą za nimi świadomi celu i skupieni.

Mężczyźni i kobiety z przedział, z fabryk sukna i kapełuszy posuwają się nieprzejrzanymi szeregami.

A potem zbija się drobna liczba dziwacznie wyglądających starszych mężczyzn i kobiet, staromodnie z nędną elegancją ubranych — to zubożali — niegdys ludzie zamożni. Chód ich trwożny, i niepewny, ogładają się dokoła i wstydzą się swego uczestnictwa w tej rzeszy. Przywiązani do tego, co było ongiś, pełni są goryczy z powodu tego, co jest obecnie. A niektórzy cichą nienawiść mają w oczach, inni zaś są uprzejmie obojętni, gdyż opanowała ich już tępa rezygnacja. A wszyscy są starzy i znużeni życiem, mimo to jednak niosą ze sobą jakąś drobnostkę, która jest im miła: portret dziecka, porządny płaszcz, kwitnąca azaję.

Za nimi idzie grupa o twarzach, na których walka i zwątpienie oraz wola i negacja wyrły swe ślady. Są to robotnicy umysłowi i artyści. Niektórzy z nich kroczą w pochodzie zamyśleni, jakby nie zdawali sobie sprawy, skąd się tu wzięli. Są także między nimi oblicza, z których krzyczy głód, a które mimo to z butą Prometeusza dumnie i szyderczo wyzywają los: „Czy sądziłeś może, że będę nienawidził życia?“ O za jak małostkowego uważasz mnie, Boże... a ja jestem twórcą. — „Czyż dlatego, że nie wszystkie kwiaty marzeń dojrzały, jestem czemś mniejszym niż Ty? Czyż kwiaty marzeń nie są czemś wspaniałym, choć nie doszły do pełni rozkwitu?“

Za nimi drepcie gromadka dzieci, przyglądając się ciekawie, ukradkowo, podczas gdy szeregi zwojna znikają w ciemności nocy nakształt widma, robiąc wrażenie średniowiecznego tańca śmierci, namalowanego na gołych ścianach kościoła naszych czasów.

E. B.

Precz z wojną!

Miljardy poszły z dymem i kurzem krwi ludzkiej.

Parlamentarzysta amerykański, Victor L. Berger, w wiekłej mowie, wygłoszonej w izbie deputowanych w Waszyngtonie, przedstawił „majątkowe wyniki“ wojny światowej.

Ostatnia wojna była największym nieszczęściem jakie kiedy nawiedziło białą rasę. Kosztowała 400 miliardów dolarów. Za te pieniądze można było każdej rodzinie w Stanach Zjednoczonych i w Kanadzie w Angji, Francji, Belgji, w Niemczech, Rosji i Austrii dać dom wartości 2.500 dolarów ze sprzętami i ogródkiem.

Dalej możnaby było tylko za 5 proc. pozostałej sumy utrzymać 125.000 nauczycieli dając im tysiąc dolarów pensji, oraz 125.000 pielęgniarzek, uposażonych takąż pensją.

Czy to wszystko? Bynajmniej! Po dokonaniu tego wszystkiego, zostałoby z tych 400 miliardów dolarów wydanych na ostatnią wojnę jeszcze tyle pieniędzy, że moglibyśmy za nie kupić całą Francję i Belgję ze wszystkim co posiadają wartościowego od kościołów do tramwajów.

Bo czy kto zdaje sobie sprawę z ogromu 400 miliardów dolarów? Jeżeliby tę sumę stopić na sztabie czystego złota, ważyłoby one 800 milj. klg. Dla przewiezienia tych milionów kilogramów trzeba by użyć 80.000 wagonów, czyli 1.600 pociągów po 50 wagonów każdy.

Tyle wydały państwa, aby miliony ludzi uśmiercić, aby na całe życie okajęczyć, a postęp cywilizacji i kultury cofnąć o dziesiątki lat wstecz.

Emigranci włoscy przeciw faszystom.

(Inf. Międzynar.). Akcja Mussoliniego, zmierzająca do odebrania prawa obywatelstwa Włochom-emigrantom, którzy są przeciwnikami rządów faszystowskich, wywołała wielkie oburzenie wśród robotników włoskich, przebywających w Ameryce. Na wielu zgromadzeniach, odbywanych w różnych miejscowościach, robotnicy oświadczają demonstracyjnie, że muszą odczuwać jako hańbę przynależenie do narodu, którego rząd zamordował Matteottiego:

„Wszyscy rozbójnicy, mordercy, paskarze w czarnych koszulach mogą zachować swą narodowość. My rezygnujemy z tego. Nadejdzie dzień, kiedy nie będą nas pętały łańcuchy a wolność nie będzie bóstwem rzuconem w błoto. Wtedy znowu przyznamy się do naszych praw obywateli włoskich. Ten dzień znajdzie nas na naszych stanowiskach jako uchodźców, którzy wrócili, aby uwolnić ojczyznę od morderców w czarnych koszulach“.

POLSKA PARTJA SOCJALISTYCZNA**Towarzysze i Towarzyszki Robotnicy!****1. MAJA**

Dzień robotniczej solidarności i braterstwa ludów musi być w roku bieżącym dowodem wzrastającej siły klasy robotniczej w Polsce.

Tej siły, powagi i godności domaga się ciężka chwila obecna. Kryzys gospodarczy wywołany egoizmem klas posiadających, katastrofalne bezrobocie, zniszczenie ruchu budowlanego, zwalanie wszystkich ciężarów państwowych na barki ludzi pracy, skłaniają P. P. S. do bezwzględnej opozycji.

Szeregi proletariatu powinny przeto skupiać swoje siły w solidarności i karności pod czerwonymi sztandarami klasowych związków zawodowych i Polskiej Partii Socjalistycznej.

Towarzysze!

Niechaj w roku bieżącym święto majowe pod względem siły i powagi nie tylko dorówna ale i przewyższy obchody z lat poprzednich.

W tym dniu staną warsztaty pracy a klasa robotnicza we Lwowie weźmie masowo udział w zgromadzeniu i pochodzie.

PROGRAM OBCHODU:

Rano pobudka na głównych ulicach miasta. O godz. 10-30 przedpołudniem na placu GOSIEWSKIEGO

ZGROMADZENIE

z porządkiem dziennym: 1) 1-szy maj święto międzynarodowej solidarności proletariatu. 2) Walka z militarystką — pokój i braterstwo ludów. Walka z uciskiem narodowościowym. 3) Walka z kryzysem gospodarczym, bezrobociem i drożyzną. 4) Obrona ustawodawstwa robotniczego i urzędów republikańskich przed atakiem konspiratorów i reakcji faszystowsko-monarchistycznej. 5) Walka o nowy sejm i rząd robotników i wiościan.

Po zgromadzeniu demonstracyjny pochód głównymi ulicami miasta pod Wielki teatr, gdzie pochód rozwiąże się.

Na wypadek deszczu uroczyste zgromadzenie odbędzie się w Cyrku przy ulicy Kopernika o tej samej porze.

O godzinie 3-ciej po południu w Teatrze Wielkim odegrana zostanie przez artystyczny zespół drukarzy dramat społeczny pod tytułem

RAJ UTRACONY

W antraktach śpiewać będzie chór robotniczy Uniwersytetu Ludowego.

Bilety do nabycia w Księgarni Ludowej ul. Szajnochy 2 i w Sekretariacie PPS. Sykstuska 21 II/p,

O godz. 3 ciej popołudniu rozegrany zostanie na boisku „Pogoni“ Match footballowy R. K. S. (Drużyna robotnicza) „Grafika“ (drużyna drukarzy). Ceny wstępu 1 zł. i 50 gr.

Wieczorem o godz. 7-mej w lokalu Rady Związków Zawodowych odbędzie się zabawa towarzyska. Czysty dochód przeznaczony na fundusz prasowy Dziennika Ludowego.

Niech żyje międzynarodowa solidarność robotnicza!

Niech żyje socjalizm!

W dniu 1 i 2 Maja odbywać się będzie zbiórka na oświatę robotniczą T. U. Ru.

O. K. R. P. P. S. we Lwowie.

Z dnia.

„Nieudały występ socjalistów“.

Prasa burżuazyjna rok rocznie redukuje ilość uczestników majowego święta. W zgromadzeniu i w pochodzie uczestniczą dziesiątki tysięcy ludzi, do lasu sztandarów przybývają coraz to nowe znaki bojowe. a reporterzy pisemek brukowych cierpią wciąż na tę samą chorobę.

Nie widzą, nie chcą widzieć, widzieć im nie wolno.

To też w niedzielnych pismach pojawiają się już dzisiaj zapewne napisane notatki, konstatające... upadek sił PPS. i stwierdzające z całą powagą, że w pochodzie brało udział — 500 uczestników.

Jeśli pismaków burżuazyjnych obowiązuje logika, to w tym roku powinno być tylko 250 ludzi.

Dziwić się tylko należy, dlaczego prasa endecka tyle miejsca poświęca świętu robotniczej solidarności przed pierwszym maja. Czarnymi barwami maluje się socjalistycznego djabła. Przedwczoraj — wedle „Słowa Polskiego“ — ze strachu przed terrorem towarzyszków otrul się w jednym z lwowskich browarów robotnik, jakiś przeciwnik 1-go maja.

W szkołach — wedle tego samego „Słowa“ — mordują się chłopaki, dysputując nad tem, czy święcić należy 1. czy 3. maja.

I to wszystko dzieje się z powodu święta, w którym weźmie udział 250 ludzi.

Towarzysze! Przyjdźcie masowo zobaczyć ten upadek PPS. i lwowskiej klasy robotniczej.

Rokowania o pożyczkę dla Polski.

„Der Moment“ informuje, że pobyt dyrektora departamentu prezydjalnego ministerstwa skarbu p. Woytkiewicza w Berlinie i Szwajcarii był związany z rokowaniami o układ kredytowy na cele interwencji. Co się zaś tyczy drugiej raty pożyczki Dillonowskiej w wysokości 15 milionów dolarów, to przed kilku dniami istotnie bawił w Warszawie przedstawiciel firmy Dillona, który w tej sprawie konferował z min. Zdziechowskim. Rokowania te trwają nadal zagranicą. Chodzi o to, że firma Dillona proponuje wypłacenie tej pożyczki w kilku mniejszych ratach, natomiast ministerstwo skarbu domaga się wypłacenia całej sumy 15 milionów dolarów odrazu. W kołach zbliżonych do ministerstwa skarbu przypuszczają, że ta różnica zdań będzie usunięta wkrótce i że już w przyszłym tygodniu pożyczka będzie zrealizowana. Nie potwierdzają się natomiast wiadomości jakoby Polska prowadziła rokowania z Ligą Narodów o pożyczkę. Koła urzędowe nic o tem nie wiedzą. Z żadnym bankiem zagranicznym nie są obecnie prowadzone rokowania o pożyczkę, a rokowania takie nawet nie są przewidywane. (WIP.).

Słowa bojowe.

Robotnicy posiadają element sukcesu: swą liczbę. Ale masa wówczas może zaważyć na szali, jeśli ją złączy organizacja, a kieruje nią wiedza.

Walka wszystkich innych klas była tylko wstępem do nowych walk klasowych, — Walka i zwycięstwo proletariatu jest jednak końcem walk klasowych, bo przyniesie pokój.

I to nadaje jej charakter poświęcenia. Tak jest! Chcemy żyć i zwyciężać dlatego, że nasze życie i zwycięstwo oznacza równocześnie urodziny ludzkości. Chcemy wziąć na siebie cierpienie walki, bo walka nasza wypełni ostatecznie obietnicę: Pokój ludziom na ziemi!

Jak Chrystus powiedział do swych zwolenników: Moje królestwo nie jest z tego świata, tak samo my socjaliści musimy podtrzymywać w sobie to uczucie obcości wobec burżuazyjnego społeczeństwa, wobec jego pojęć państwowych i nacjonalnych. Nigdy ani na chwilę nie może nas opuszczać świadomość: Nasze państwo, nasza ojczyzna w państwie nie jest z tego kapitalistycznego świata, ale założycielem ją dopiero mamy w socjalistycznym ustroju społecznym.

Strejk i bojkot.

Codziennie słyszymy te słowa, ale ojczyzna ich od nas dajęko, pochodzą bowiem z Anglii.

Strejkować, pochodzi od słowa angielskiego „to strike (wymawiaj strajk) work“, co znaczy po polsku: pracę porzucić. Z tego utworzył się później rzeczownik Strike (wymawiaj strajk), a wyrażenie to używane było w Anglii mniej więcej od roku 1830 na określenie porzucenia pracy.

Z czasem wyraz ten znalazł prawo obywatelskie we wszystkich krajach, gdzie robotnicy porzucali pracę dla poważnych powodów.

Bojkott nazywał się Anglik, który był około roku 1879 zarządcą dóbr pewnego hrabiego irlandzkiego. Swoim okrutnym postępowaniem wobec dzierżawców, ściągnął na siebie nienawiść całego kraju. Tuż przed żniwami, wymówił mu pracę wszyscy robotnicy i służba. Żaden właściciel wozów nie chciał dla niego jeździć, ani przewozić, żaden piekarz, żaden rzeźnik nie chciał mu sprzedawać potrzebnych środków żywności. Wszyscy właściciele hoteli zamykali przed nim bramy, ba nawet iryjskie towarzystwo kolejowe, odmówiło mu przewozu jego bydła. W ten sposób Bojkott został w końcu zmuszony do opuszczenia kraju.

Od tego czasu wyraz „bojkotting“ (bojkotować) używany był dla określenia, że ktoś został „wywołany“ najpierw w Irlandji i Anglii, a potem i w innych krajach.

Dłaczego oba te terminy przyjęła klasa robotnicza w Anglii?

Wyjaśni to historia tamtejszego ruchu robotniczego. W Anglii powstał wcześniej, niż gdziekolwiek proletariatu fabryczny. Tam założone zostały najwcześniej fabryki, w których strasznie wyzyskiwano tysiące mężczyzn, kobiet i dzieci. Robotnicy nie chcieli dać zniszczyć doszczętnie, musieli się połączyć w celu utworzenia wspólnego frontu przeciw kapitalistom. W ten sposób powstały w Anglii potężne związki zawodowe, które stały się wzorem wszystkich krajów. W walce o wyższe płace i swe prawa przejęli też robotnicy innych krajów i nazwy angielskie, określające środki walki.

ANALFABETYZM W JUGOSŁAWJI.

BIAŁOGÓRÓD. 29. kwietnia. (Ceps.) Sekretarz państwowego urzędu statystycznego opublikował w tych dniach w czasopiśmie „Gmina współczesna“ dane statystyczne o ilości analfabetów w Jugosławji. Z danych tych, pochodzących ze spisu ludności z r. 1921 wynika, że na 100 obywateli, którzy przekroczyli 6 rok życia przypada 51.48 proc. osób niepiśmiennych. Największy analfabetyzm stwierdzono w Serbji, (około 84 proc.) daję w Bośni (80 proc.), w Czarnogórze (67 proc.), a najmniejszy w Sławonji (niespełna 9 proc.) W Chorwacji jest obecnie 32 proc. mieszkańców niepiśmiennych, podczas gdy w r. 1890 było ich 66 proc.

Walka o program.

Rząd koalicyjny został rozbity. P. P. S. nie mogąc się doczekać ze strony ministra skarbu programu finansowego i gospodarczego, zapowiedziała wystąpienie z koalicji. Wystąpiliśmy, bo nie mogliśmy spokojnie tkwić w rządzie, który powołany dla walki z bezrobociem, patrzył na nie obojętnie, pozostawiając jego likwidację czasowi.

Pod naciskiem groźby rozbitcia wystąpił p. Zdziechowski z programem, który streszczał się w przetrzuceniu wszystkich ciężarów na szerokie masy pracujące, przez podniesienie podatków pośrednich, przez obcięcie płac urzędników, funkcjonariuszy państwowych, emerytów, inwalidów — jednym słowem, w lachmanach nędzarzy szukał p. Zdziechowski dochodów na rzecz równowagi budżetowej. O uruchomieniu pracy, o walce z bezrobociem, o tanim kredycie krótko i długoterminowym, program p. Zdziechowskiego nie mówił nic, dlatego nie mogliśmy go przyjąć i w konsekwencji z rządu ustąpić byliśmy zmuszeni.

Program ten poparły stronnictwa, pozostałe w rządzie, jak: stronnictwa N.-D., Piast, N. P. R., Ch. D. i stojące poza koalicją stronnictwo monarchistyczne pp. Strońskiego, Dubanowicza i wybranego posła ze Lwowa (!) p. Mączyńskiego.

Programowi p. Zdziechowskiego przeciwstawiliśmy program własny, który, naszym zdaniem, rozwiązuje trzy najważniejsze rzeczy: 1) ustala walutę, 2) ułatwia kredyt, 3) zniża stopę procentową.

Charakterystycznym jest, że zanim zwolennicy programu p. Zdziechowskiego zdolali poznać bliżej nasz program, przy pomocy swej prasy okrzyknęli go jako inflacyjny, zapominając o 85 milionach bilonu, z programu, w którym p. Zdziechowski przeznacza tę sumę na zalatanie dziur w budżecie. To więc nie jest inflacja! Skąd więc ten krzyk? I kto krzyczy? Wiemy to dobrze — są to eksporterzy ziemiopłodów, zboża, cukru, jaj, drzewa, eksporterzy wszelkich towarów i fabrykantów z surowca rodzimego, wreszcie kapitał bankowy. Oni to krzyczą, bo wszelka naprawa, naprawa istotna, musi się odbyć kosztem anarchji, finansowej i gospodarczej, w której ci panowie czują się względnie dobrze.

I takim jest właśnie program P. P. S. i dlatego jesteśmy spokojni o jego losy. Może on upaść w Sejmie, ale nie pozwoli mu upaść doprowadzone do rozpacz społeczeństwo, które nie będzie chciało zginąć dlatego, że eksporterzy mają większość za sobą w Sejmie.

Zagadnienia finansowe i gospodarcze są trudne nie są one jednak już tak obce dla szerokiej masy, jak były. W okresie powojennym przeszły masy bolesną szkołę i nauczyły się wiele. Nie będzie można ich dalej prowadzić za nos, jak to dotąd było.

Poza doświadczeniem własnym mamy do świadczenia innych narodów, jak Czechów, i na tem opieramy nasz program. Tow. Marek w mowie swej słusznie powiedział, że ani jeden minister skarbu, których dotychczas dawały stronnictwa prawicy, nie dorósł do zadania, nie wykazał żaden z nich ani umiejętności, ani wiedzy, a co więcej charakteru.

Był jeden, którego utracono z miejsca a był nim ś. p. Biliński. On pierwszy zorjentował się w chaosie, pierwszy zrozumiał, że w państwie, w którym niema oszczędności i kapitału, gdzie jedynym źródłem kredytu jest kasa skarbową, gdzie wymiennalność banknotów na złoto jest niemożliwa — tam państwo musi tworzyć jeden organizm gospodarczy w stosunku do zagranicy. I gdy się to robi, a uda się przytem osiągnąć bilans czynny z obrotu pieniężnego i towarowego, to wówczas pieniąż w kraju, użyty na produkcję, choćby bez poakładu, nie działa inflacyjnie.

Za ministerstwa Bilińskiego, państwo

było w wojnie. Musiało brać pieniądze na cele nieprodukcyjne. I dlatego, aby do inflacji nie dopuścić, starał się o pożyczkę zagraniczną. Pożyczkę tę otrzymał w wysokości 300 milj. dolarów, na niezwykle korzystnych warunkach. Trzysta milionów dolarów, w 1919-tym roku, tuż po przewrocie, dla państwa w wojnie i bez granic, gdy tymczasem ministrowie w 3, 4, 5 i 6 lat później, z trudem, jak minister Wład. Grabski, otrzymali zaledwie 35 milionów, na niezwykle trudnych warunkach dla państwa o ustalonych granicach, w czasie pokoju i o rozbudowanym ustawodawstwie podatkowym.

Co to znaczy? — To znaczy, że kapitał zagraniczny nie boi się państwa, ale ludzi, którzy państwu narzucają się jako gospodarze. Wykazali oni, że kierować skarbem nie umieją, i stąd kapitał zagraniczny stroni od Polski, albo stawia bardzo wysokie wymagania. Bilińskiego utracono bezwstydnie, cynicznie, a jesteśmy pewni, gdyby dalej kierował skarbem i żył dotąd, byłby nie inny program przeprowadził, tylko nasz, byłibyśmy ominęli ten szalony paroksyzm, w jakim dziś żyje społeczeństwo, nie byłibyśmy świadkami tej zalewającej nas zewsząd nędzy.

Stało się to wszystko po wielkim wysiłku społeczeństwa za rządów p. Władysława Grabskiego, w czasie, kiedy się zdawało, że jesteśmy na drodze do ustalenia finansów i rozwoju życia gospodarczego. I istotnie p. Wl. Grabski próbował iść drogą Bilińskiego. Nie miał jednak oparcia w doświadczeniu własnym i dość silnego charakteru, aby na drodze tej wytrwać.

Pierwsza ustawa dewizowa, wydana na podstawie pełnomocnictw udzielonych przez Sejm, była dobrą, lecz nie dorównywała ustawie czeskiej, której tytuł już: „Ustawa o ochronie waluty czeskiej” wskazuje ogromną różnicę. Ustawa czeska przewiduje 20 lat więzienia i utratę całego majątku za przekroczenie ustawy dewizowej. Nacisk jednak eksporterów na p. Wl. Grabskiego był tak silny, że już we wrześniu 1924 r. p. Wl. Grabski zmienia ustawę na korzyść eksporterów ziemiopłodów, w październiku zaś, tego samego roku, na korzyść

eksporterów towarowych i wyrobów przemysłowych z rodzimego surowca. W tym czasie zaczyna się chwiać złoty, w następstwie czego p. Wl. Grabski wywozi złoto z Banku Polskiego pod zastaw za granicę, celem interwencji, obniża tem samem podkład złotego w kraju i sprowadza jeszcze silniejsze zachwianie się złotego. Ale cios stanowczy zadaje złotemu p. Wl. Grabski w lipcu 1925 r. przez wyłom trzeci w pierwszej ustawie, i to na rzecz kapitału bankowego. Od tego czasu złoty chwieje się od 5'18 do '12 za dolara, Bank Polski wstrzymuje kredyty, oszczędności znikają z banków i kas, kredyt staje się niesłychanie trudny, w konsekwencji zamiera życie gospodarcze i rośnie bezrobocie. Panowie eksporterzy dostają waluty obce, pełnowartościowe, w kraju zaś za surowiec i pracę płacą zdevaluowanym złotym, a różnicę chowają do kieszeni.

Nasz projekt polega na tem, podobnie, jak czeski, aby zabrać eksporterom waluty obce, aby import dostosować do eksportu, wyrugować tą drogą dolara, jako drugą walutę w kraju i uniemożliwić wszelką spekulację walutową. I to właśnie nie podoba się eksporterom i kapitałowi bankowemu.

Dalej żądamy zmiany statutu Banku Polskiego w tym duchu, aby Bank Polski, co jest czemś niesłychanym, nie spekulował na niższe złote, co jest niezgodne z istotą banku emisyjnego, bo naczelnym obowiązkiem Banku jest bronić stałości waluty, emitowanej przez Bank, a podobna spekulacja jest zbrodnią, przeciwko społeczeństwu. Gdy więc, jak to wynika z naszego programu, ujmijemy obrót pieniężny i towarowy w ręce i doprowadzimy do równowagi, względnie wyżki na rzecz naszą w ogólnym bilansie wymiany, to się okaże, że w obrocie wewnętrznym wysokość podkładu dla naszego pieniądza będzie rzeczą obojętną, że może być emitowany w takiej ilości, jak tego wymaga życie gospodarcze.

Wówczas to będzie można mówić o kredycie krótko i długoterminowym, o niskiej stopie procentowej, o produkcji i konsumpcji. Będzie można mówić o budowie domów i zwalczaniu bezrobocia.

Program ten stać się musi podstawą rokowań stronnictw w Sejmie, jeżeli nie będziemy chcieli dopuścić, by był realizowany w gorszych warunkach, wśród burzy i porunów.

A. Hausner.

O mowie tow. posła Marka.

Mowa tow. posła Marka przeciw projektowi budżetowemu i rządowi kadłubowemu wywołała olbrzymie wrażenie.

„Nowy Kurjer polski” pisze o tem co następuje:

Dziesięć przemówień opozycyjnych. Dziesięć mów, w których było wiele bardzo wiele słuszności. Bo czyż nie miał racji poseł Marek, kiedy podkreślał odpowiedzialność prawicy za naszą politykę finansową i gospodarczą, wyliczając szafarzy skarbu, których dał ten obóz Rzeczypospolitej od początku jej odrodzenia? Czy nie miał racji tenże poseł Marek, zwracając uwagę na

różne traktowanie inflacji, proponowanej przez ministra Zdziechowskiego i projektowanej przez socjalistów? I czyż nie miał racji, kiedy piętnował egoizm sfer, które zwalczają monopol spirytusowy i utrudniają różne zbawienne zarządzenia ekonomiczne?

Pos. Marek miał rację tem bardziej, że podkreślał mocno państwowe stanowisko klubu PPS., a nie uważając na ataki i wrzaski komunistów miał odwagę powiedzieć, że PPS. popierała i poprze usiłowania każdego rządu, uwzględniające interes państwowy.

Niebezpieczny charakter traktatu polsko-rumuńskiego.

„The Daily Telegraph” omawiając traktat polsko-rumuński, pisze:

Pakt ten posiada charakter bardziej rozległy, niż dawne przymierze, które było wyłącznie skierowane przeciwko agresji sowieckiej. Pakt obecny przewiduje udzielenie gwarancji przez Rumunję Polsce przeciwko atakowi ze strony Niemiec, Rosji i Litwy. Polska zaś udziela gwarancji Rumunji przeciwko atakowi ze strony Rosji, Węgier i Bułgarii. Trudność, jaka powstała w chwili ostatniej przed zawarciem paktu, spowodowana była niechęcią Polski przyjęcia na siebie jakichkolwiek zobowiązań militarnych przeciwko Węgrom i Bułgarii. Przedewszystkiem zaś przeciwko Węgrom, z którymi łączy Polskę jaknajbardziej przyjazne sto-

sunki. Ze względu na przyjaźń polsko-węgierską Polska nie przystępowała do Małej Ententy. Polska popierana przez Francję nalegała na uzyskanie gwarancji ze strony Rumunji przeciwko Niemcom. Rumunja zgodziła się, lecz pod warunkiem uzyskania gwarancji ze strony Polski przeciwko Węgrom i Bułgarii.

W Anglii niektórzy uważają, że traktat polsko-rumuński przyczyni się do zbliżenia pomiędzy państwami przeciwko którym jest on wymierzony, t. j. pomiędzy Niemcami, Rosją i ewent. Węgrami. Koła angielskie są zdania, że traktat polsko-rumuński nie jest wzorowany na traktacie locarneskim, lecz przypomina dawniejsze traktaty militarne.

Straż porządkowa w dniu 1-go maja.

Porządek na Zgromadzeniu i w pochodzie w dniu 1-go Maja utrzymywać będą towarzysze, należący do straży porządkowej (milicji), towarzysze ci będą mieli na ramieniu czerwone opaski z napisem PPS. Komendantem będzie tow. Kisiel.

Ze względu na możliwość prowokacji wzywa się ogół biorący udział w obchodzie majowym do bezwzględnego podporządkowania się i posłuchu dyrektywom straży i komendantowi.

Pochód rozpocznie organizacja Z. Z. K. z orkiestrą a zamykać będzie pochód orkiestra i organizacja pracowników gminnych.

Na wypadek ulewnego deszczu Zgromadzenie odbyłoby się w dawnym Cyrku Kornarskiego przy ul. Kopernika.

Teatr w dniu 1 Maja.

Przedstawienie dla robotników w dniu 1-go Maja odbędzie się w Teatrze Wielkim o g. 3-ciej popołudniu. Doskonały zespół amatorski drukarzy odegra dramat społeczny p. t.:

RAJ UTRACONY

W antraktach śpiewać będzie chór robotniczy Uniwersytetu Ludowego.

Bilety wcześniej do nabycia w Księgarni Ludowej ul. Szajnochy 2 i w Sekretarjacie P. P. S. — Lwów, ul. Sykstuska 21 II. p.

Nowiny z dnia.

Lwów, dnia 20 kwietnia

Z POWODU ŚWIĘTA ROBOTNICZEGO 1. MAJA następny numer Dziennika Ludowego ukaże się w niedzielę, 2. maja, o zwykłej porze.

TOW. KAZIMIERZ CHMIEŁOWSKI zmarł w Kolumbia dnia 26. kwietnia br. na gruźlicę. W zmarłym traci placówka nasza PPS. bardzo czynnego i oddanego sprawce członka. Zmarły był kilkakrotnie wybierany do Zarządu Kasy Chorych i do władz partyjnych.

Dnia 28. towarzysze odprowadzili zwłoki na miejsce spoczynku. Nad mogiłą zmarłego towarzysza przemówił tow. Kozakiewicz.

Cześć pamięci zmarłego, szczerze żatowanego!

NOWY ZAKŁAD ZASTAWNICZY WE LWOWIE. Gajlicyjska Kasa Oszczędności we Lwowie zamierza otworzyć zakład zastawniczy. Statut tego zakładu został już zatwierdzony przez Tymczasowy Wydział Samorządowy. Będzie to czwarty podobny zakład we Lwowie, który zapewne będzie mieć podostatkami klientów, a bowiem zubożenie i nędza mas zwiększają się nieustannie.

Rada Nadzorcza Akcyjnego Banku Hipotecznego w m. śl §§ 54, 56 i 57 statutu zawiadamia, że 58 Zwyczajne Walne Zgromadzenie akcjonariuszy odbędzie się we Lwowie we wtorek 18-go maja 1926 o godzinie 10-tej rano. Termin zgłoszeń akcyj, celem wzięcia udziału w tem zgromadzeniu upływa 4 maja 1926. 371—

ARESZTOWANIA POD ZARZUTEM UPRAWIANIA AGITACJI KOMUNISTYCZNEJ. Onegdaj skonfiskowała prokuratorja jednodniówkę komunistyczną „Głos Pracy”, przygotowaną do kolportażu w dniu 1. maja. Równocześnie aresztowano redaktora tej jednodniówki szewca Wiszyńskiego. Poza tem osadzono w areszcie niejakiego Gojana, Zabawkę, Kozaka, Dykiewicza, Walikowskiego, Izaaka, Haperna, Modojównę, Friedmana, Kajtowskiego oraz Momockiego i Paszkowskiego. Dwaj ostatni podczas demonstracji przed paru tygodniami rzucali kamieniami na auto, którem jechali posterunkowi. Również istnieją poszlaki, że organizowali oni bandy w celu urzędzenia awantur i ewentualnych rabunków w mieście.

Dziś w Kinoteatrze „LEW” wspaniała premiera

Najpotężniejszy hymn, promieniujący idealnym pięknem ciała ludzkiego, o wysokiej wartości estetycznej i emocji

„Kultura ciała” (Dziecko i świat)

epokowy film w 10 wielkich aktach.

KULTURA CIAŁA KOBIECEGO w starożytności, w średniowieczu i współczesna.

Występują najwybitniejsi sportsmeni oraz najtalentniejsi tanecmistrze, między innymi: TAMARA KASAWINA WŁADIMIROW, para słynnych na cały świat tancerzy rosyjskich.

UZUPEŁNIENIE: Najnowszy tygodnik Pathégo oraz świetna 3 aktowa komedia.

SPRAWA STEIGERA jest przedmiotem dalszych badań sądu karnego. Jak wiadomo, Teofil Ojszański, przebywając w Niemczech, zeznał, że on, a nie Steiger był sprawcą zamachu na p. Prezydenta.

Sędzia śledczy r. Niewiadomski, przeprowadzając śledztwo w sprawie szczegółów podanych przez Ojszańskiego, wyjeżdżał na prowincję i zdołał ustalić, iż fakty podane przez O., są prawdziwe. Wobec tego aresztowano kilka osób, przeważnie z grona najbliższej rodziny Ojszańskiego. Dalsze śledztwo w toku.

ZATWIERDZENIE WYROKU W SPRAWIE DEFRAUDACJI. Jakób Neuhoj, b. prezes stowarzyszenia emerytów kolejowych, został w swoim czasie skazany za defraudację pieniędzy publicznych na 2 miesiące więzienia. Onegdaj sąd apelacyjny zatwierdził wyrok pierwszej instancji, pieczętując tem karierę tego działacza, wykorzystującego nędzę emerytów.

ZACINIONA. Marja Turkiewicz, zam. przy ul. Chodorowskiego 1. 11 a, doniosła policji, że dnia 11. b. m. wydała się z domu siostra jej 16-letnia Michalina Orfin i przepadła bez wieści.

ZNÓW ZAMACH NA POCIĄG KOLEJOWY. Dozorca kontrolny toru spostrzegł na torze kolejowym niedaleko stacji kolejowej Rohatyn, iż nieznanymi osobnikami rozluźnili szyny tuż przed nadjeżdżającym pociągiem. Dozorca ten zdołał sygnałem wstrzymać pociąg i zapobiegł katastrofie. Władze bezpieczeństwa zarządziły śledztwo w tej sprawie.

SZAJKA STRZELAJĄCYCH NOCNYCH AWANTURNIKÓW. Posterunkowy Arciszewski natknął po godzinie 2 w nocy w ul. Rzeźni na 3 osobników, którzy na widok policjanta poczęli uciekać w kierunku Zniesienia. Podczas pościgu awanturnicy ci oddali 3 strzały w kierunku posterunkowego, nie raniąc go jednak, poczem zbiegli w ciemnościach nocy.

KARAMBOL WOZU Z TRAMWAJEM. W ul. Gródeckiej tramwaj nr. „8” zaczął o tylną oś wozu, na którym siedział St. Litwinowski. Skutki tego zetknięcia były fatalne, a bowiem dyszel został złamany, zaś oś została skręcona. Litwinowski oblicza swą szkodę na 100 zł.

PSIE NIEBEZPIECZEŃSTWO. Janina Maicz doniosła policji, że w ul. Rappaporta napadł na nią pies, który ukąsił ją w rękę i podarł sukienkę, wyrządzając szkodę 35 zł.

Posterunkowy Szalajdewicz zastrzelił w ul. Zielonej psa, charta, chorego na wściekliznę.

AWANTURY I OPILSTWO. Zofja Karapata wywołała w stanie pijanym awanturę i zbiegowisko w ul. Krója Leszczyńskiego, stawia opór interwenjującemu policjantowi, przytem podarła na nim piasecz gumowy, wartości 50 zł.

Stanisław Mandrak, podchmielwszy sobie, wywołał awanturę w redakcji Wieku Nowego.

Osadzono ich w areszcie policyjnym.

Z sali sądowej.

OŻENIŁ SIĘ Z DRUGĄ, GDYŻ PIERWSZA ŻONA NIE CHCIAŁA GO OBSŁUGIWAĆ.

32-letni Wojciech Cały, rodem z Rzesznej Polskiej, poślubił w r. 1923 Annę Hołowiecką, mieszkankę Zniesienia.

Stadto to nie żyło jednak w zgodzie, Cały porzucił przeto żonę i w czerwcu ub. r. ożenił się powtórnie z Pauliną Hubicz, zaiwawszy, iż był już żonaty.

Pierwsza żona, dowiedziawszy się o tem, oskarżyła wiarołomnego męża w policji, wobec czego Cały stanął wczoraj przed wyrokującym sędzią r. Łyczkowskim.

Na rozprawie C. bronił się tem, iż zmuszony był szukać lepszej żony, a bowiem pierwsza połowica nie chciała mu prac bielizny, ani go obsługiwać.

Argumenty jego widocznie były traktowane jako okoliczność łagodząca, gdyż został skazany tylko na 4 miesiące więzienia obostrzonego 8-mnokrotnem odosobnieniem i twardem lożem. Kara jest wymierzona ustawą karną od 1 roku do 5 lat.

ZA 4 KURY 8 MIESIĘCY WIĘZIENIA.

28-letni Karol Podsudak w marcu 1923 r. włamał się do komórki restauratora Markusa Laufera, przy ul. Sobieskiego i skradł 4 bite kury. Nie zdołał jednak ułotnić się z łupem, gdyż ujęto go i oddano w ręce posterunkowego. Podsudak bronił się jednak do upadłego, Tobiaszowi Fjelscherowi, który go przytrzymał, groził śmiercią po opuszczeniu więzienia, policjantowi stawiał opór, poturbował go i pokąsał, dopiero 5-ciu posterunkowych zdołało go obezwładnić, poczem wozem odstawiono go do aresztu.

Wczoraj stanął P. przed sądem. Okazało się, że był on już w swym życiu 27 razy karany. Wobec tego trybunał skazał go na 8 miesięcy ciężkiego więzienia.

AMATOROWIE LATWYCH ZAROBKÓW.

Stanisław Jaremczuk i Paweł Żyd, skradli rower na szkodę M. Kapuścińskiego.

Wczoraj skazał obu sędzia wyrokujący r. Łyczkowski po 6 tygodni obostrzonego więzienia.

Salomon Fejss, Grzegorz Weretka, Oleksa Droczyk, Józef Kot i Marcin Król, zatrudnieni przy przewożeniu towarów w biurach transportowych, kradli różne towary, a głównie żelazo, który to łup nabywał od nich Mozes Freudlich i Marjan Kowajski.

Wczoraj szajka ta stanęła przed trybunałem wyrokującym sądu karnego, przyczem Droczyk został skazany na 7, Weretka na 6, Fejss i Kot po 3 miesiące, zaś Freudlich na 3 tygodnie obostrzonego więzienia. Król i Kowajski zostali uwolnieni od winy i kary.

WYWINĄŁ SIĘ OBRONNĄ RĘKĄ.

Aleksander Nycz, z Mikołajowa, znany złodziej w swej okolicy, dokonał kilku kradzieży w okolicy Wybranówki. Podczas jednego z włamań spłoszono go w chwili, gdy wyciągał wóz z zagrody. Na obejściu tem był gęsiar, który swym krzykiem, podobnie jak pies szczekaniem, utrudniał „robotę” wlamywaczowi. Nycz, nie wiele czegając się, poderznął gardło nieszczęsnemu gęsiarowi, który mógł śmiało stanąć w swej czujności obok legendarnych gąsek kapitojskich.

Nemezis ścigała jednak gęsiobójcę. Policja bowiem ujęła Nycza, którego agnoskował jeden z wieśniaków. Agnoskowano również łaskę, którą złodziej pozostawił obok wozu, uciekając z miejsca włamania. Nycz, odprowadzany do aresztu, mówił w drodze do świadka, by go nie „sypał”, obiecując mu później „mohorycz”. Wszystko to zeznał ów świadek klasyczny wczoraj na rozprawie.

Nycz postarł się jednak o dowodowego świadka który potwierdził jego alibi krytycznej nocy.

Wobec tego, iż zeznania „klasycznego” świadka obciążające Nycza, były dość bałamutne, trybunał nie mógł nabrać pewności o winie oskarżonego, przeto ogłoszono wyrok uwalnający go od winy i kary. Było to dla Nycza dość miłą niespodzianką, siedział bowiem już 2 miesiące w areszcie śledczym.

Trybunałowi przewodniczył r. Kohman, bronił dr. Hirschprung.

✕ NADESŁANE. ✕

(Za tę rubrykę Redakcja nie odpowiada.)

KRYNICA

Dr. Albert Bronisław

BARDACH

ordynuje w sezonie letnim i zimowym 360—

„Willa Ulana” (choroby wewnętrzne i nerwowe)

Próby utworzenia rządu prawicowego.

Machinacje p. Witosa. Akcja lewicy.

WARSZAWA, 29. kwietnia. (Tel. wł.). W sejmie po wczorajszym burzliwym posiedzeniu, panowała pustka. Obradowało kilka komisji. Zwracają uwagę

ROZMOWY WITOSA Z PRZEDSTAWICIELAMI PRAWICY

Tematem ich ma być sprawa utworzenia rządu.

Premier Skrzyński podaje się we wtorek do dymisji, poczem wyjeżdża z Warszawy i pozostawia urzędowanie w rękach zastępcy na czas przejściowy.

W kolach zbliżonych do marsz. Rataja

mówią o utworzeniu gabinetu nawpół parlamentarnego pod szefostwem Rataja. Prawica usiłuje wszelkimi sposobami galwanizować obecny rząd.

W sferach lewicowych jest ustawicznie aktualna

SPRAWA POWOLANIA JÓZEFA PILSUDSKIEGO DO ARMJI.

Pierwszym do tego etapem, ma być wycofanie z sejmu projektu ustawy o organizacji najwyższych władz wojskowych. Sprawa ta jest w dużej mierze zależna od „Piasta”.

Przeciw próbom zamęcenia uroczystości 1. maja.

Samobrona robotnicza i stanowisko rządu.

WARSZAWA, 29. kwietnia. (Tel. wł.). Tow. tow. Marek i Pragier, odbyli wczoraj konferencję z min. spraw wewn. Raczkiewiczem, w sprawie niepokojących objawów agitacji faszystowskiej przed 1. Maja, oraz w sprawie bezczynności władz, wobec której kolportowane są masowo ulotki nawołujące do zamachu.

Towarzysze nasi oświadczyli, że robotnicy nie dopuszczą do tego, aby jakieś organizacje spiskowe przywłaszczały sobie pra-

wo straży państwowej i zapowiedzieli, że niezdecydowane stanowisko rządu wywoła

SAMOOBRONĘ ROBOTNIKÓW.

Minister oświadczył, że wydał rozporządzenie skonfiskowania odezw i polecił władzom miejscowym, by wszędzie tłumili próby zamęcenia spokoju w dniu 1. maja, skądkolwiekby te próby pochodziły. Legalne pochody i uroczystości socjalistyczne są w całym państwie dozwolone.

Socjaliści niemieccy o charakterze traktatu z Rosją.

BERLIN, 29. kwietnia. (Pat). „Vorwärts“ zamieszcza artykuł wstępny, w którym zajmuje się sprawą traktatu berlińskiego i Polską. Pismo stwierdza, że zaniepokojenie z powodu projektu jest najsilniejsze w Warszawie, co jest rzeczą zupełnie zrozumiałą, bowiem Polska leży między Rosją a Niemcami, tak jak Niemcy między Polską a Francją. Jeżeli sojusz francusko - polski budzi zaniepokojenie w Berlinie, to niemniej musi układ rosyjsko - niemiecki niepokoić Polskę.

Bez wątpienia otwiera się tu dla polityki europejskiej nowe źródło niebezpieczeństw. Dwie koalicje mocarstwowe, z których jedna stoi za, druga zaś przeciw Polsce oznaczałaby powtórzenie przedwojennego niebezpieczeństwa równowagi sił. Narazie nie istnieje tego rodzaju rozdział i prawdziwa polityka pokojowa musi zmierzać do uniemożliwienia takiego podziału. Minister Stresemann oświadczył w nocie do Kreteńskiego, że Niemcy będą przestrzegały lojalności swoich zobowiązań względem Ligi Narodów. Do zobowiązań tych należałoby, aby Niemcy, jako członek Ligi Narodów chronili Polskę przeciw ewentualnym na-

padom ze strony Rosji. Przez zaznaczenie tej końcowej możliwości nie chcemy bynajmniej — pisze „Vorwärts“ — powiedzieć, że Rosja żywi zamiary agresywne względem Polski. Rosja bynajmniej takich myśli nie żywi. Chcieliśmy tylko wskazać na to, że niemiecko - rosyjski pakt

NIE MOŻE NIGDY NABRAĆ CHARAKTERU SOJUSZU SKIEROWANEGO PRZECIW POLSCE.

i że Niemcy będą lojalnie wypełniały swoje zobowiązania względem Ligi Narodów a w tym kierunku socjalna demokracja zdecydowana jest działać. Jeżeli obecnie w polskich kolach nacjonalistycznych ujawniają się tendencje przeciw wstąpieniu Niemiec do Ligi Narodów, to jest to nowym dowodem, jak nacjonalizm pracuje przeciw własnej ojczyźnie. W interesie Polski leży aby przejściowy okres, w którym traktat berliński jest w mocy a traktat locarneński jeszcze nie obowiązuje zakończył się a Niemcy jak najprędzej weszły do Ligi Narodów w celu przeszkodzenia temu, aby traktat rosyjsko - niemiecki nabrał znaczenia, którego nie posiada i jakiego mieć nie powinien.

Wyczekujące stanowisko Anglii wobec traktatu sowiecko-niemieckiego.

LONDYN, 29. kwietnia. (Pat). Sir Austin Chamberlain zapytany na wczorajszym posiedzeniu izby gmin przez deputowanego pułkownika Wegwooda (partja pracy), czy prawdą jest, że rząd wyraził w jakiegokolwiek formie swą solidarność z poglądem wypowiedzianym przez ministra spraw zagranicznych Czechosłowacji Benesa a stwierdzającym, że mocarstwa locarneńskie mają prawo wymagać od rządu niemieckiego nie zaciągania zobowiązań o neutralności, które mogłyby się znaleźć w sprzeczności z przeszłymi zobowiązaniami tego rządu wypływającymi z interpretacji artykułu 16 statutu Ligi. — odpowiedział, że rząd brytyjski nie łączył się jakimkolwiek wystąpieniami innych państw wobec rządu Rzeszy dotyczącymi sprawy trakta-

tu sowiecko - niemieckiego. Chamberlain oznajmił następnie, że rząd brytyjski otrzymał od rządu Rzeszy zapewnienia co do tego, iż traktat sowiecko - niemiecki nie będzie stał w sprzeczności ze statutem Ligi. Po otrzymaniu tych zapewnień rząd polecił ambasadorowi angielskiemu w Berlinie lordowi d'Abernonowi poinformować rząd niemiecki o tem, że

RZĄD BRYTYJSKI PRZYWIĄZUJE WIELKĄ WAGĘ

do tego punktu wyjaśnień złożonych przez rząd Rzeszy. W chwili obecnej rząd brytyjski posiada pełny tekst traktatu sowiecko-niemieckiego, i co do treści jego wymienił już noty z rządem niemieckim. Mówiąc w swoim imieniu oznajmił Chamberlain, że

dotychczas jeszcze nie zdołał w szczegółach tekstu omawianego traktatu, tak jak tego wymaga ważność sprawy i dlatego nie chciałby się wypowiedzieć bliżej ani o traktacie ani o notach, które po tym wymieniono aż do czasu, gdy pozna istotną treść tych dokumentów. Opierając się wręcz na zapewnieniach, które rządowi brytyjskiemu złożył rząd Rzeszy Chamberlain nie widzi konieczności czynienia jakiegokolwiek innych przedstawięń w tej sprawie poza tymi, o których wspominał powyżej.

Łańcuch prasowy.

Zbiórka na fundusz prasowy Dziennika Ludowego.

Na wezwanie tow. Wernica, składam 10 zł. i wzywam tow. tow. Rückera Gustawa, Freina Adalberta Grodzickiego Wojciecha, Bochniaka Michała, Lambaja Michała i Hanusza Antoniego do złożenia tej samej sumy i wezwania dalszych.

Józef Szuba.

Głos szwajcarski o gospodarczym kryzysie Polski.

„Journal de Genève“ w art. p. t. „Le złoty et l'Europe“, pisze: Nowy spadek złotego i trudności wewnętrzne gabinetu Skrzyńskiego zasługują na uwagę. Polska przedstawia ten paradoks pomiędzy państwami powstałymi po wojnie, że jest najbardziej zrównoważona gospodarczo i najbardziej dotknięta finansowo. Polska ma surowce i wielką przyszłość gospodarczą, ale nie może się rozwijać z powodu braku kapitału. Miała wielkie wydatki z powodu wojny z Rosją i to ją wtrąciło w inflację.

Położenie Polski nie jest beznadziejne. Jej dług zagraniczny jest bardzo mały, mniej niż 3 miliardy złotych. Mamy wiarę w jej przyszłość. Jednakże kwestja monetarna jest dotkliwa.

Gdyby finansisci zamiast myśleć o zyskach natychmiastowych, umieli paść w przyszłość, pomogli by Polsce do ostatecznego stabilizowania złotego.

Krwawa bójka na wiecu akademickim w Warszawie.

WARSZAWA, 29. kwietnia. (Tel. wł.). Dziś o godz. 1 pop. w sali „Filharmonji“ w Warszawie odbył się zwołany przez miejscowy komitet akademicki, wiec młodzieży akademickiej. Wiec ten był zwołany pod hasłem walki z komunizmem, w rzeczywistości jednak był terenem napaści na socjalistów, demokrację i święto 1. Maja. Na wiec ten przybyły bojówki korporantów z łaskami i kastetami. Niekorporantom odbierano łaski przy wejściu. Wprowadzono bojówki Straży Narodowej. Gdy mimo obietnic nie chciano udzielić głosu naszym towarzyszom Garlickiemu i Dubois i różnymi okrzykami w rodzaju „niech żyje monarchizm i faszizm“, chciano zagłuszyć opozycję, towarzysze nasi rozpoczęli śpiewać „Czerwony Sztandar“. Wtedy bojówki rzuciły się na młodzież socjalistyczną i rozpoczęła się zaciepła półgodzinna walka. Mimo ogromnej przewagi liczebnej napastnicy faszystowscy zostali odparci. Odgrywały się sceny świadczące o bestjalstwie faszystów. Kilku naszych towarzyszy zaopatrzyło pogotowie. Jeden z towarzyszy ma twarz rozbitą kastetem. Jednego dźgnięto nożem. Bito kobiety. Towarzysze nasi ze śpiewem „Czerwonego Sztandaru“ wyszli z Filharmonji, a faszyci udali się pochodem pod grób Nieznanego Żołnierza.

Wyplata poborów urzęd. za maj.

WARSZAWA 29. kwietnia. (A. W.) Ministerstwo skarbu pojęciło w okólniku wysłanym do wszystkich Izb skarbowych, aby pobory urzędników państwowych za maj zostały wyplacone w wysokości poborów kwietniowych, bez względu na stan budżetowy poszczególnych instytucji państwowych.

Czynsze na miesiąc maj.

Oplaty czynszowe na miesiąc maj nie uległy zmianie. Wyjątek stanowią tylko czynsze od mieszkań większych począwszy od 4 pokoi wwyż.

Od mieszkań tych musi się płacić podatek „luksusowy“, obliczony od ilości zamieszkujących je osób i od ilości pokoi. Wobec tego wymiar tego podatku nastąpi w każdym poszczególnym wypadku indywidualnie.

Mnożniki czynszowe w przyszłości nie będą już obejmowały podatku luksusowego

miejskiego dla mieszkań od 4 do 6 pokoi włącznie.

W miesiącu maju obowiązują następujące mnożniki:

Jeden pokój z kuchnią 65.92, 2 — 3 pokoi 71.85, 4 — 6 pokoi 77.10. — Od 7 pokoi wwyż 82.35 i t. d.

Przykłady: Jeżeli ktoś płacił w miesiącu czerwcu 1914 r. za pokój z kuchnią 30 kor. to $65.92 \times 30 = 19776 = 19$ zł. 78 gr., które należy obecnie płacić i t. d.

—:—

Sensacyjna rozprawa o szpiegostwo przy drzwiach zamkniętych.

W warszawskim sądzie okręgowym rozpoczęła się rozprawa karna przeciwko Wincentemu Iliniczowi, Aleksandrowi Lamche i Marji Skokowskiej, oskarżonych o uprawianie szpiegostwa na rzecz jednego z państw ościennych. (Art. 51 i 111, cz. I k. k.).

Ciekawa jest przeszłość osk. Ilinicza: Przedwojną znany był on w Moskwie w kołach szulerów i graczy klubowych, w czasie wojny założył w Kijowie własną szulernię.

W czasie wyprawy kijowskiej i zajęcia Kijowa przez wojsko polskie Ilinicz wstąpił do wojska polskiego, wraz z wojskiem przybył do Warszawy. Tu założył klub szulerski na pl. Zbawiciela.

Dzięki różnym znajomościom, Ilinicz znalazł się wśród organizatorów „związku rolników polskich“. Przedstawicielem tego związku potrafił I. tak zaimponować swojemu pseudokwalifikacjami, że zamianowano go w krótkim czasie dyrektorem zarządzającym instytucji. Przeprowadzał tedy rozmaite transakcje a między innymi zapoczątkował zakup przez związek znacznej ilości akcji „Banku Mechaników“. Operacje finansowe Ilinicza sprowadziły w rezultacie ogłoszenie upadłości nie tylko związku rolników polskich, ale i Banku Mechaników.

Na tem tle wytoczono właśnie Iliniczowi sprawę cywilną o ówierć miliona złotych, dotąd nie zlikwidowaną.

W końcu z dyrektora Związku rolników polskich Ilinicz przedzierzgnął się w agenta, pragnącego zawiązać stosunki handlowe z Polską, Wniesztorga. Prowadzone w tym kierunku pertraktacje widocznie doprowadziły do konkretnych wyników, gdyż już w roku zeszłym prowadził pertraktacje z przemysłowcami łódzkimi dla eksportu towarów do Rosji.

Ostatecznie jednak stało się w Warszawie głośne, że Ilinicz zorganizował biuro szpiegowskie, do którego jako współpracowników swych wciągnął Skokowską i Lamchę. Centrala szpiegowska mieściła się w mieszkaniu prywatnym przy ul. Złotej 35, gdzie załatwiać miano transakcje szpiegowskie, za które płacono bardzo wysokie honoraria.

Drugi podsądny Aleksander Lamcha (Lamsza) — lat 33 — jest porucznikiem rezerwy; ukończył szkołę średnią; z zawodu jest handlowcem.

Oskarżona Marja Skokowska (lat 37) urodzona w Irkucku, przed wojną stale mieszkała w Paryżu, gdzie cieszyła się wielkim uznaniem wśród całej kolonii polskiej za pomoc, jaką okazywała emigrantom politycznym; w Warszawie dawała lekcje francuskiego.

Wszyscy oskarżeni są obywatelami polskimi.

Cały dzień wczorajszy rozprawa — zgodnie z wnioskiem prokuratora — odbywała się przy drzwiach zamkniętych.

—:—

Na wysokim urzędzie.

Protektorzy wielkich synekurzystów chcą dla „zrównoważenia budżetu“ wyrzucić dziesiątki tysięcy pracowników państwowych na bruk. Gdyby tak zacząć od góry, możeby wystarczyło parę setek darmozjadów państwowych puścić na zieloną trawkę, a odciążenie budżetu nastąpiłoby rychło.

I tak:

Sprawy personalne M. S. Z. (awanse, mianowania, przeniesienia, dymisje, jak również niezmiernie ważny referat stabilizacyjny) spoczywają faktycznie w rękach zastępcy uaczelnika Wydziału personalnego, niejakiego Tomasza Morawskiego.

Ten pupil endecki w latach 1912—1914 był urzędnikiem dworu Mikołaja II. Zarówno na tem stanowisku, jak i później, gdy przyjechał do Polski jako jeden z delegatów Rosyjskiego Ziemskiego Czerwonego Krzyża — starał się, aby go nie uważano za Polaka.

Podobno w tym roku na jednym z balów dyplomatycznych, wystąpił w... mundurze urzędnika dworu carskiego.

Po usunięciu znanego endeka Stefana Natansona ze stanowiska naczelnika Wydziału prasowego MSZ, stworzono dla niego synekurę. Mianowicie zrobiono go — dyrektorem zupełnie niepotrzebnej drukarni MSZ, specjalnie dla niego założonej.

—:—

BUDŻET FRANCUSKI PRZYJĘTY.

PARYŻ, 29. 4. (Pat.). Parlament przyjął ostatecznie budżet na rok 1926. W Izbie głosowało za budżetem 393 przeciw 151, w senacie zaś 272 przeciw 7.

—:—

Z wydawnictw.

Głos Młodzieży Robotniczej.

Wyszedł z druku nowy numer majowy (Nr. 3 (8). „Głosu Młodzieży Robotniczej“ organu Komitetu Centralnego Młodzieży Tow. Uniwersytetu Robotniczego. Rozpoczyna go artykuł tow. St. D. p. t. „Niech się święci 1 Maj“. Tow. Ignacy Daszyński w świetnym artykule p. t. „Głos ojców naszych“ daje nam głębokie uwagi o „Róży“ Stefana Żeromskiego, z powodu jej wystawienia w teatrze im. Bogusławskiego. Tow. Stefan Kopeński mówi przekonująco o potrzebie zharmonizowania wychowania duchowego młodzieży z fizycznym, omawiając w pięknym artykule p. t. „Na pola, lasy i łąki“ znaczenie wycieczek, kolonji, letnisk i t. p. Tow. Staniewski pisze o konieczności organizowania robotniczych drużyn skautowych młodocianych. Tow. M. w artykule „Będziemy bronić Republiki“ wskazuje na niebezpieczeństwo wzrastającego ruchu faszystowskiego. Tow. St. D. omawia zagadnienie sekcji młodocianych przy Zw. Zaw. Dalej znajdujemy opis przygotowań młodzieży do wyjazdu na Międzynarodowy Zlot Młodzieży Robotn. w Amsterdamie. Informacje o życiu młodzieży robotniczej w Holandji. Bogaty dział życia organizacyjnego i interesującego dobrane różnorodności, oraz kilka drobniejszych artykułów. Numer upiększa wiersz W. Słobodnika „Majowe miasto“.

Cena numeru 25 groszy do nabycia w Księgarni Ludowej, ul. Szajnochy 2.

W sobotę dnia 1 maja 1926 o godz. 8 wiecz.

odbędzie się

w sali Rady Zw. Zawod. Ossolińskich 10 (dawny „UL“)

ZABAWA TANECZNA

połączona z kabaretem i produkcjami Chóru Robotn.

Udział w kabarecie przyjęli:;

Pp. Bojanowski Romuald, artysta Teatrów miejskich, Lech Marjan, Lubuska Stanisław, Romański Józef i Frączek Jerzy.

Wstęp za okazaniem cegiełki na budowę „Domu Ludowego“.

Cegiełki w cenie 1 zł. wcześniej do nabycia w Księgarni Ludowej, przy ulicy Szajnochy L. 2, lub przed zabawą przy wejściu na salę.

O. K. R. P. P. S.

Kłopoty rządu niem. z b. dynastami.

Debata w parlamencie.

BERLIN, 29. 4. (Pat.). Podczas wczorajszej debaty w Reichstagu w sprawie wywłaszczenia członków rodzin byłych panujących oświadczył hr. Westarp, że agitacja przeciw odszkodowaniom książąt prowadzona jest drogą kłamstw i terroru. Były cesarz Wilhelm nie uciekł był z Niemiec, lecz po sfalszowaniu deklaracji donoszącej o abdykacji cesarza, którego to sfalszowania dopuścił się były kanclerz Maksymilian Badeński, cesarz udał się do Holandji celem uniknięcia wojny domowej i umożliwienia zawarcia pokoju. Środki agitacji przeciw książętom napełniają mowę wstrętem. Przemawiał jeszcze socjalny demokrat dr. Rosenfeld, komunista Neubauer, ludowiec dr. Wunderlich i hiltlerowiec Frick. Minister Kuejz tłumacząc to stanowisko rządu, który nie zgadza się na wywłaszczenie książąt wyraża nadzieję ze względu na kryzys jaki sprawa ta może za sobą pociągnąć, że partje znajdą wyjście z tej sytuacji.

—:—

Chce koniecznie być cesarzową.

BUKARESZT, 29. kwietnia. Pogłoski o zamierzonym proklamowaniu Rumunii cesarstwem — o czem donosiliśmy — pojawiają się coraz częściej. W kołach dyplomatycznych mówią o przygotowaniach, czynionych przez rząd i dwór, do tego aktu. Podobno generał Averescu ma przeprowadzić całą akcję.

Jak słychać, plan ten wyszedł od królowej, której ambicja nie chce się zadowolić tytułem królewskim.

Rozwój eksportu przez Tczew.

TCZEW. (Aj. Morska). Transport węgla z portu w Tczewie, rozwija się coraz pomyślniej. Trzeci transport wyruszył już nie do Kopenhagi, jak poprzednio, lecz do Rygi. Tczew zatem będzie obsługiwał niebawem wszystkie kraje bałtyckie. Niezbędne jest dla konsorcjum posiadanie własnego taboru statków, korzystanie bowiem z obcego pociąga za sobą, oibrzyżnie wydatki za granicą.

I PERSJA..

LONDYN, 28. 4. Persja w ostrej nocie zażądała od sekretarjatu Ligi Narodów stałego miejsca w Radzie, na wypadek, gdyby Niemcy uzyskały miejsce stałe, czemu Persja nie przeciwstawia się. Żądanie to uzasadnione jest tem, że Persja jest jedynym krajem, który zastępować będzie w Lidze Narodów interesy 400 milionów mahometan.

—:—

Dyktator-komedjant.

Rodzaj wywiadu.

Pewien świątły obywatel wrócił z Rzymu do-
kład jeździł w sprawach zawodowych. Wypadło, że
był właśnie w Rzymie, kiedy kuja warjatki skierowa-
na w głowę Mussoliniego, dotknęła jego nosa.

— Pozer i pozer! — odpowiada nasz informa-
tor. Może to atmosfera Rzymu tak oddziaływa na
ambitnego dyktatora, że czeka, by cały Rzym u nóg
jego jeżał. Nawet w momencie po zranieniu przema-
wiając do tłumów, zachowywał się jak aktor, cze-
kający na oklaski widzów. U nas taki człowiek nie
miałby ani szacunku, ani posłuchu tłumów. Wygwizda-
noby go po pierwszym „występie“.

Aje Włosi, mający inny temperament niż Polacy,
uwielbiają — takiego frazesowicza? — wtrącamy.

— Bajki! Nie obrażajcie Włochów — oburzył
się człowiek, co właśnie zwiedził Italję. — Znam
Włochy i Włochów. Mussolini ma tłumy za sobą?
Śmiecie się! Ma gawędź, rozpróżnionych po-
chlebców, którzy stanowią kroplę w morzu w sto-
sunku do ilości mieszkańców. Na całe Włochy zwo-
żenników Mussoliniego można liczyć na jakie 300 —
400 tysięcy. — Nie więcej. — Cała reszta jest mu prze-
ciwna, jest wprost wrogo przeciw niemu usposo-
biona.

— ?
— Tak, tak. Nie żartuję! Sława i chwała Musso-
liniego opiera się na terrorze i jego straży przybocz-
nej, składającej się przeważnie z mętów. Cała inteli-
gencja jest przeciw niemu. A robotnicy? Chyba nie u-
wierzyć, by człowiek, który chce przywrócić jarz-
mo pańszczyźniane mógł mieć wśród klasy pracują-
cej zwolenników.

— Co się tyczy inteligencji — ciągnie nasz in-
formator — obracałem się w różnych kołach i mogę
was zapewnić, że w świecie nauki Mussolini cieszy się
zasłużoną pogardą. W oczach uczonych zapętywa-
nych o Mussoliniego czytać można dyskretną, lecz
wymowną odpowiedź: błazen.

— Czemuż w takim razie przypisać tę bier-
ność i cierpliwość narodu włoskiego?...

— Ha! ha! Ażboż to Włosi nie przeżyli wojny?
brzmi smutnie, a z uśmiechem podana odpowiedź.
Narody są umęczone i ciężko cierpliwe. Mają dość
przejętej krwi, dość ofiar. Taka jest psychika powo-
jenna, którą możecie obserwować wszędzie i u nas
także. Temu umęczeniu narodu włoskiego ma Mus-
solini poniekąd do zawdzięczenia swą sławę. Prze-
dewszystkiem jednak terrorowi. Aje faszyzm nie wni-
knął w dusze mas. Nie może być zresztą popularny
bo hasłem jego nie jest ani wolność, ani równość,
lecz niewola. Do niewoli nikt nie wraca chętnie.

Rozmowa schodzi na inny temat. Informator nasz
opowiada, że Mussolini cierpi na silnie rozwinięty

ues. — Znika on od czasu do czasu na dwa tygo-
dni i jęczy się. Czy długo jeszcze będzie mógł wy-
stępować publicznie, tego nie wiemy. W każdym razie
wybujala manja wielkości u niego ma to cho-
robliwie. Znać to, co powiedział włoski filozof Lom-
broso? Od genialności do obłąkania jeden krok. Ale
genialność Mussoliniego jest bardzo podejrzana.

Na tem zakończyliśmy rozmowę o dyktatorze wło-
skim.

Charakterystyczne dla stosunków włoskich jest
zakaz względnie odroczenie kongresu wychowania mo-
ralnego, pomimo, że kongres międzynarodowy chi-
rurgów i róników odbył się tam bez przeszkód.

Oto na drugą połowę kwietnia, zwołany był
do Rzymu kongres międzynarodowy wychowania mo-
ralnego. Zasadniczą tezą, która miała być dyskutowa-
na w przeciągu czterech dni obrad kongresu, było:
„Indywidualność i warunki jej rozwoju w społeczeń-
stwie, rodzinie i szkole“. Cztery podstawowe referaty
spoczywały w rękach Francuza, Włocha, amery-
kanina i Hindusa.

Na wezwanie głównego organizatora kongresu,
prof. uniwersytetu w Rzymie i byłego ministra o-
światy, członka komitetu międzynarodowego wycho-
wania moralnego, p. Orestano, z całego świata po-
spieszły do Rzymu na kongres delegacje. Polskę re-
prezentowało dwanaście osób, — przedstawiciele or-
ganizacji związanych ze sprawą wychowania.

Dnia 16. kwietnia delegacje te z całego świata
zjawiły się w Rzymie, by usłyszeć oświadczenie, że
kongres się nie odbędzie. Zdumienie przybyłych nie
miało granic. Jaki! — pomyślał uczestnik kongre-
su Peruwiańczyk, — więc po to 32 dni bez przerwy
byłem w drodze, by wrócić do ojczyzny z niczem!...
Tak samo mniej więcej rozmyślał przedstawiciel Fin-
landji, który w podróży swej do Rzymu musiał sta-
czać boje z przeszkodami jądowymi na morzu.

Wybitniejsi i śmiejsi uczestnicy kongresu, jak np.
znany redaktor pisma „Pour l'Ere nouvelle“, prof.
Ferrier z Genewy, głośno dawali wyraz swemu o-
burzeniu. Wystosowali protest, w którym podkreśli-
li wyraźnie, że tak lekko traktować kongresów mi-
ędzynarodowych nie wolno. Postanowili nawet zażądać
zwrotu kosztów jakie w drodze na kongres ponieśli.

Rząd włoski oświadczył krótko: nie jesteśmy do-
statecznie do kongresu przygotowani, więc odkła-
damy go do września i zapraszamy was na ten nowy
termin. Wśród zawiadzionych uczestników rozlegały
się głosy, że na ten sam kongres do Włoch nikt
już po takim przyjęciu przyjeżdżać nie powinien.

Wesoly kandydat na ministra skarbu.

Wczoraj do strażników sejmowych, dyżurujących
przy poczekalni, zgłosił się żyd, żądając widzenia się
z p. prezesem Witosem. Obecny przypadkowo w po-
czekalni członek sejmowego Koła żydowskiego, p. pos.
Bernard Hausner zapytał gościa, jaki jest cel jego wi-
zyty. Usłyszał na to odpowiedź:

— Czytałem w pismach żydowskich, iż p. Witos
oświadczył, że w obecnej sytuacji należy powierzyć
tekę skarbu żydowi. Wobec tego składam moją ofertę.

Na to p. Hausner:

— A na jakie teki pan reflektuje?

H — Skarb i wojsko pragnę objąć, bo tam jest
najgorzej.

— Panie! — wola p. B. Hausner, — to sprawę
bardzo trudną, czy podola pan aby?

— Może pan być całkiem spokojny — replikuje
wesoły chasyd, — jeśli ja się podejmuję, to wszystko
będzie dobrze.

Posel Hausner, zorientowawszy się w sytuacji,
odpowiedział kandydatowi na ministra, że prośbie je-
go stanie się zadość.

— Jutro otrzyma pan odpowiedź — powiedział.

P. „minister“ jednak okazał się mniej naiwny, niż
sądził p. posel.

— A dokąd pan mi ją przysła? Nawet mego
adresu pan nie ma.

— Więc komu i gdzie odesłać odpowiedź?

Tu kandydat na ministra przedstawił się:

— Jestem Lipa Hamer. Jutro zgłoszę się po od-

powieź ostateczną. Proszę — mówił tonem rozkazu-
jącym — zapowiedzieć mi wizytę u p. premiera
Skrzyńskiego i posła Witos.

Na tem stanęło.

„Nowy Kurjer Polski“, z którego czerpiemy po-
wyższą wiadomość, nie notuje, czy kandydat na mi-
nistra jest ...zdrowy na umyśle.

„Bitwa pod Racławicami“.

Przysięga Kościuszki — Rzeź w Kozubowie —
Bartosz Głowacki — Bitwa Racławicka — Nobilitacja.
Oto pięć obrazów sztuki Wł. Anczyca, „Kościuszko
pod Racławicami“ które z współudziałem artystów
scen lwowskich, oraz poszczególnych Stowarzyszeń
zostaną odtworzone przez oddziały Garnizonu Lwo-
wskiego, (kawalerję, artylerję, piechotę, oddziały sa-
nitarne, 2 orkiestry) w dniu 2. maja o godz. 3-ciej po
południu na boisku sportowym Ulanów Jazłowieckich
i okolicznych wzgórzach za rogatką Łyczakowską.

W obrazie „Rzeź w Kozubowie“ zostanie spajo-
ny specjalnie na ten cel zbudowany budynek. Tań-
ce rosyjskie w tym obrazie w wykonaniu tancerzy
teatrów miejskich. Ceny miejsc od 1 do 4 zł. do na-
bycia w miejskiej kasie teatrów miejskich plac Halic-
ki 1. 15. (wagony sypialne).

Na marginesie.

Gen. Januszajtis zakazuje!

W „Robotniku“ czytamy: „Otrzymałmy
wiadomość, że wojewoda nowogródzki p.
Januszajtis zakazał w całym województwie
obchodów pierwszomajowych! Pomyślałby
kto, że ten p. Januszajtis jest udzielnym księ-
ciem, który u siebie ma prawo zakazywać
uroczystości robotniczej, obchodzonej w ca-
łym Państwie! Zakaz p. Januszajtisa jest
jednym z ogniw nieskończonego łańcucha
nadużyć i bezprawii kresowych.“

Partja nasza zwróci się do p. min. Racz-
kiewicza z zapytaniem, coznaczny to „janu-
szajtisowanie“ święta 1 maja?!

P. Januszajtisem zajmowaliśmy się nie-
raz. Dziś warto przypomnieć, że ten pupil
„Piasta“ kiedyś, kiedyś przed wojną nale-
żał do skrajnie lewicowych organizacji mło-
dzieży, że pracował konspiracyjnie w du-
chu wyzwoleniczym, że wogóle miał wszelkie
zadatki na ...porządnego człowieka.

Ale „gdy się człowiek robi starszy, wtedy
wszystko na nim parszywieje“ — powie-
dział Boy...

W r. 1919 pan Januszajtis, podówczas
pułkownik, urządził wspólnie z księciem
Sapiełką zamach stanu, potem awansowany
na generała przeszedł na tusty chleb pi-
stowy, następnie został generał - gubernator.
... przepraszam... wojewodą nowo-
gródzkim — a teraz ze swego stolca bez-
prawnie zakazuje urządzić obchody pier-
wszomajowe.

Tak, tak. Ludzie się staczają. Taka jest
zwyczajna kolej losu tych, co się chwieją
i nie mają mocnego kregoslupa.

Hüberman w gościnie u Sowietów.

Z Moskwy donoszą, że słynny skrzypek pol-
ski, Bronisław Huberman, który tam przy-
był, został z nadzwyczajną okazałością przy-
jęty przez władze sowieckie. Na czas jego
pobytu przeznaczono mu na mieszkanie pa-
łac, w którym przybywają tylko specjalnie
znakomici goście sowieców. Huberman oma-
wiał z wybitnymi przywódcami sowieców
problem utworzenia „Pancuropy“, na wzór
Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Pomyśl ten propaguje entuzjastycznie
publicysta wiedeński, hr. Callergi-Coudenhove.

Śmiertelność wśród lekarzy sowieck.

MOSKWA (CEPS). Wedle danych staty-
stycznych zmarło w Rosji w latach 1914—
1922 przeszło 3000 lekarzy, w tem 2830
mężczyzn. Najwyższa ilość zgonów wśród le-
karzy przypada na lata 1919—1920, kiedy
to w Rosji panowała epidemia tyfusu. W
roku 1919 zmarło w Rosji 514 lekarzy, a
w r. 1920 — 570. Od roku 1921 zmniejsza
się stale śmiertelność wśród lekarzy rosy-
jskich. Większość zmarłych w Rosji leka-
rzy znajdowała się w wieku 23—30 lat. Naj-
więcej lekarzy zmarło na tyfus, dalej na
wadę serca i na chorobę mózgu.

Kursy wakacyjne dla nauczycieli.

W r. b. Ministerstwo Wyznań Religijnych i O-
świecenia Publicznego, organizuje dla nauczycieli szkół
powszechnych przeszło 120 kursów wakacyjnych,

Prócz państwowych zapowiada się jeszcze kil-
kadziesiąt kursów prywatnych, organizowanych przez
nauczycielstwo. Zapisy na nie odbywać się będą wed-
ług norm, obowiązujących na kursach państwowych.

Szczegółowy wykaz kursów ukaże się w najbliż-
szym Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Wł. R. i O.
P. Termin zapisów na kursy trwa do dnia 20. maja
Wpisowe 10 zł. Odbitka wykazu kursów wraz z ode-
zwą do nauczycielstwa i kartą wpisową jest do na-
bycia w cenie 30 groszy w Książnicy-Atlas, War-
szawa, Nowy-Swiat 59.

STANISŁAW ZAKRZEWSKI

Przez ubezpieczenia społeczne do Socjalizmu!

Wszystkie burżuazyjne polskie stronnictwa, nawet radykalne stronnictwo, jak „Wyzwolenie“, skoro chodzi o ubezpieczenie społeczne zawsze w decydującym momencie stanie w opozycji. Stanie po stronie tych, którzy nowelą lub innym sposobem ustawę ubezpieczenia chcą popsuć, zmanipulować lub wykoszlawić. Z braku zrozumienia rzeczy tak postępują. To też ubezpieczenia społeczne są najlepszym probierzem, kto jest przyjacielem ludzi pracy, a kto wrogiem. Kto za, a kto przeciw klasie robotniczej.

Gorszym wrogiem jest jednak ta jednostka, lub to stronnictwo, które w oczy potakuje naszym wywodom, a chyłkiem, gdzie może, to szkodzi, do takich należą „chrześcijańskie i narodowe“ stronnictwa. Kto nie myśli, nie dba o podwaliny Państwa, ten Państwu szkodzi, rozwała go, jest szkodziem. Klasa pracująca jest bezsprzecznie podstawą każdego narodu i każdego państwa.

Organizacja państwowa opierała się w każdym okresie dziejowym na pewnej klasie społecznej. Ustrój kapitalistyczny zorganizowawszy nowoczesne społeczeństwo, wysunął na plan naczelny burżuazję, która mając w ręku kapitał i narzędzia produkcji, podporządkowała sobie pracowników fizycznych i umysłowych. Kapitał pod wszelką postacią stał się osią życia gospodarczego, a pieniądź i kredyt nerwem, który je poruszał. Polityka i ustrój państw nowoczesnych stosować się musiały zatem do potrzeb i życzeń tej klasy. Stopień jej użyteczności zależy jednak od umiejętności zużytkowania pracy i nagięcia jej do swych celów gospodarczych, a rola burżuazji przestaje być uprzywilejowaną, odkład silne organizacje robotnicze wystąpiły na arenę dziejową, odkład praca, jako czynnik samodzielny dochodzi do głosu.

Organizacje stworzone na podstawie zawodowej walki o ich istnienie, jako jednostek prawnych, a potem żądanie polepszenia bytu i ustaw chroniących pracę, wypełniają całe ubiegłe stulecie i zmuszają rządy do zajęcia się kwestją pracy i otoczenia jej opieką prawa. Nie można też zapominać o ideologach ruchu robotniczego, którzy wykrywali nędzę społeczną, zakrytą przez rozwój bogactwa, nagromadzonego w rękach kapitalistycznych posiadaczy środków produkcji i stworzyli reformy społeczne jak: Simon de Sismondi, Robertus, Owen, lub Fourier. Marks, Engels, Lassalle wstrząsnęli inercją mas i wskazał jej drogę właściwej polityki robotniczej. Wszystko to razem musiało wstrząsnąć sumieniem społeczeństw i wytworzyć konieczną świadomość uregulowania prawnego kwestji pracy. — Liczebność warstw pracujących, solidarność ich zawodowa i międzynarodowa daje im olbrzymią siłę, która może państwo podtrzymać, lub obalić.

Należę do tych wierzących — o których przepięknie mówił tow. Dr. Diamand dnia 25 bm. na partyjnym Komitecie Obwodowym, wierzę bowiem, że nadszedł czas, aby klasa pracująca objęła kierownictwo Państwa i stała się filarem, na którym oprze się nasza Republika.

Gdybyśmy jednak dożyli najidealniejszych stosunków politycznych, gdyby robotnik miał krótszy czas pracy, dobrą płacę, jasne czyste mieszkanie, to jeszcze nie wyczerpuje jego potrzeb. I wtedy bowiem znajdzie się w opłakanym położeniu, bez wyjścia niemal, gdy nawiedzi go choroba, stanie się kaleką lub z wiekiem ciężarem swego otoczenia. Zarobek ustaje, a potrzeby właśnie wówczas wzrastają, bo lekarz i apteka, troskliwsza opieka, lepsze odżywianie kosztują drogo. Robotnik jest zależny nie tylko od swoich sił fizycznych, ale od gospodarczego życia w kraju, warunków

rynku i w razie przesilenia w wytwórczości następuje — bezrobocie. Robotnik stoi wówczas wobec widma głodu!

Z tego wynika, że profesor Brentano przed 47 laty miał rację, skoro w swoim dziełku żądał sześciorakiego ubezpieczenia: od choroby, nieszczęśliwego wypadku, starości, bezrobocia, dzieci do 15-go roku na wypadek śmierci ojca i na koszt pogrzebu.

Jakby na kpiny nasi domorośli „społeczniczy“ w prasie, w różnych towarzystwach ogłaszają artykuły i odczyty przeciw ubezpieczeniu i stale przedstawiają ubezpieczenia w naszym kraju jako zupełnie nowy pomysł PPS., o którym rzekomo w Europie dopiero debatuje, a myśmy pospieszili się i spowodowali załamanie budżetu, złotego i t. d. Trzeba stwierdzić publicznie, że ubezpieczenia zostały wprowadzone w Niemczech w r. 1883, Austrii 1888, Węgrzech 1891, w Serbji 1910, Finlandji 1895, w państwach Skandynawskich 1894, w Anglii w r. 1896, we Francji 1850. Przed 70-ciu laty zajmowano się naukowo dwoma ideami, a to: „Społeczeństwo ma obowiązek dawać utrzymanie tym, którzy go potrzebują, czyli każdy obywatel ma prawo do życia. Praca winna zabezpieczyć dobrobyt pracującym“.

Z tych przesłańek wyrosło ubezpieczenie społeczne i we wszystkich państwach się rozwija.

Aby ubezpieczenia zdobyły prawa obywatelstwa, musi je zrozumieć i umieć cenić samo społeczeństwo. Polska klasa robotnicza jeszcze ich należycie nie ocenia, jeszcze

nie rozumie w całej pełni ich potężnego znaczenia. Inaczej jest n. p. w Niemczech, gdzie w r. 1878 wyszły wyjątkowe prawa przeciw socjalnym demokratom, a mimo tego przy wyborach otrzymali 437.158 głosów, a już w r. 1890, kiedy rząd wycofał prawa wyjątkowe i wprowadził przymusowe ubezpieczenie, aby „wrzenie ludowe powstrzymać“, otrzymali niemieccy socjalni demokraci 1.427.000 głosów, a w r. 1907 kiedy ubezpieczenia były w pełnym rozkwicie otrzymali ci sami 3.250.000 głosów. Ubezpieczonych było już 15.000.000! Tak uświadomiony proletarijat znaczył swoje stanowisko w stosunku do niemieckich socjalnych demokratów, którzy podjęli inicjatywę i przeprowadzili ubezpieczenia społeczne.

Konstytucja polska z 17 marca 1921 r. zaraz na wstępie obiecuje: „poszanowanie pracy, należne prawa i szczególną opiekę Państwa zabezpieczyć“. Art. 102 cyt. Konstytucji orzeka: „praca, jako główna podstawa Rzeczypospolitej pozostawać ma pod szczególną opieką Państwa. Każdy obywatel ma prawo do opieki Państwa, nad jego pracą, a w razie braku pracy, choroby, nieszczęśliwego wypadku i niedołęstwa — do ubezpieczenia społecznego, które ustali osobna ustawa. Art. 103 zastrzega, że „osobne ustawy normują opiekę macierzyństwa, jakoteż ochronę pracy kobiet i dzieci“. Oto tych kilka uwag w dniu bilansu naszej pracy, z okazji uroczystości majowych uważam za stosowne podnieść oraz wezwać klasę robotniczą do wyteźnionej walki o ubezpieczenia społeczne, przez które przyspieszymy wykonanie naszego programu, utrudujemy drogę do ustroju socjalistycznego, do którego całe pokolenia się przyspasiały.

Mały fejleton.

Dwaj ślepy.

Na tylnej platformie tramwaju stali dwaj ślepy, wsparci ramię o ramię i uśmiechali się cicho, szczęśliwie... Przypatrzyłem się im bliżej. Dwaj ślepy! A oni uśmiechali się cicho, spokojnie, serdecznie...

I pomyślałem sobie: przecież oni mają swój własny świat, żyją własnym życiem. Nie widzą tego, co ja i tyle innych milionów szczęśliwych, którzy zdrowi, czystymi oczyma patrzą w świat.

Nie widzą nawet młodej pani, siedzącej we wozie przy boku męża, który czyta gazetę. Zona kokieteryjnie patrzy na siedzącego naprzeciw młodego człowieka. Trwało to zaledwie chwilkę. Potem młody człowiek wyjął kartę wizytową, zanotował coś na niej, wstał i skierował się ku drzwicom. Przechodząc, zrzucił nieznacznie wizytówkę na kolana pani. Następnie wystąpił wesoło uśmiechnięty i zadowolony. Młoda pani zarumieniła się i szybko schowała wizytówkę do kieszeni płaszcza.

A mąż tymczasem nie przeczuwając niczego — czytał dalej gazetę...

Do wozu wszedł kaleka: bez nóg i rąk. Tylko sam tułów. Do przedziału wlał jak robak. Wszyscy, którzy mieli oczy, odwrócili się z współczuciem, wstrętem i odrazą... Ślepy nie widzieli go... i uśmiechali się dalej spokojnie, szczęśliwie...

Wsiadła kobieta z dzieckiem na rękach. Była jeszcze młoda. Ale twarz już miała starszki: przeżartą cierpieniem i męką, znużoną i apatyczną. Z oblicza przebijała się jakaś niema i wstrząsająca mowa: praca, praca, troska, głód.

Na ramieniu tej kobiety rachityczne dziecko. Ma ono również, jak matka, bezkrwistą, starczą twarz; oczy jego bez życia i połysku, wiecznie wołające o jedzenie. Jakaś trupia główka. Coś, co żyjąc, przecież nie żyje. Coś, co było tutaj i zarazem nie było.

Kobieta z dzieckiem usiadła znużona. Kilka chwil spokoju, a później znowu walka, mitrega, trud życia...

Na najbliższym przystanku wsiadła elegancka kokota, odziana według najnowszej mody: krótki płaszcz, sięgający zaledwie do kolan i przezroczyste, jedwabne pończochy. Ze szminkowanej twa-

rzy wyzierała występki i bezczelność.

Usiadłszy naprzeciw kobiety, frywolnie zarzucała nogę na nogę tak, że kolana z pod sukni były widoczne, jak nagie. Cynicznie uśmiechając się, patrzyła na kobietę z rachitycznym dzieckiem.

Z nienawiścią i wstrętem kobieta spojrzała na kokotę.

A dwaj ślepy stali jeszcze na tylnej platformie, wsparci ramię o ramię i uśmiechali się spokojnie, szczęśliwie — gdyż nie widzieli tego wszystkiego, co ja.

O krzywdach i prawach człowieka.

Natura dała każdemu człowiekowi równe prawo korzystania ze wszystkich dóbr. Nikt bez popełnienia zbrodni nie może zagarnąć na wyłączną własność wytworów ziemi i przemysłu...

W dobrze zorganizowanym społeczeństwie nie powinno być ani bogatych, ani ubogich... Rewolucja nie jest skończona, ponieważ bogaci oparli wszystkie dobra i posiadli całą władzę, podczas gdy ubodzy pracują, jak prawdziwi niewolnicy, marnieją w nędzy i niczem są w państwie.

Grakch Babenf.

(Program „Równych“ z r. 1796.)

Społeczeństwo, gdzie jeden człowiek ma dwa mijony dochodu, inni zaś ludzie muszą napępiać naczynia kawałkami zgnilizny, aby zebrać robaki, które sprzedane rybakom, są jedynym sposobem egzystencji dla życia rodzin — takie społeczeństwo na podobnych oparte zasadach, czy może się ostać wśród postępu wyobrażeń?

Jeśli jednak własność będzie naruszona, wynikną natychmiast wstrząśnienia, które się nie uśmierzą bez rozlewu krwi...

Widzę lud wstrząsający się, ogłaszający swą potęgę, lud, który woła: chcę! będę! przyszłość dla mnie — przedemną nie widziano nic! świat mnie oczekiwał! Moi ojcowie byli dziećmi i niedołęgami...

Należymy do pokoleń przechodnich, środkowych, skazanych na niepamięć, tworzących łańcuch, mający dosięgnąć rąk, które zbiorą żniwo przyszłości.

Chateaubriand.

Jak może wyglądać wojna w r. 1930.

Do czego prowadzą zdobycze fizyki i chemji.

General pruski, Schoenaich w książce swej pod tyt.: „Od ostatniej, do najbliższej wojny“ w następujący sposób fantazuje na temat najbliższej rzezi ludów, do której przygotowuje się kapitalizm i reakcja Europy. Niestety, fantazja ta ma cechy wszelkiego prawdopodobieństwa:

„Rewolucja w Chinach i Indjach, tajemnicze akty sabotażu w kanale Sueskim, są pierwszymi oznakami przebudzenia się ludów wschodnich; poważny konflikt chiński, między Ameryką a Japonją zagraża pokojowi na Pacyfiku i wkońcu... wkońcu wybucha rewolucja bolszewicka w Polsce... która skłania Niemcy do obsadzenia utraconych obszarów „pruskich“.

Francja podnosi natychmiast energiczny protest i sytuacja staje się napięta.

Zbiera się gabinet Rzeszy, 1. maja 1930 r. by obradować nad niebezpieczeństwem wojny.

W tejże chwili wpadają na salę posiedzeń przywódcy patriotycznych związków. Oświadczają ministrom że obecnie wybiła godzina zemsty. Obecna sytuację międzynarodową muszą Niemcy wykorzystać, by zrzucić z siebie jarzmo Francji, i zemścić się na Polsce i zmyć z siebie hańbę pokoju w Wersalu. Pada gromkie hasło wajki z „odwiecznym wrogiem“.

— Ten „wróg odwieczny“ jest jeszcze wciąż trzykrotnie silniejszy od nas — przerywa im minister „Reichswehry“.

— Byłoby tak, panie ministrze, gdyby to od pana tylko zależało. Lecz chwala Bogu i my jesteśmy. Ręczyśmy za to — oświadczają jeden z przywódców, że Francja i Belgja, w ciągu 3 dni pokonane, legną nam do stóp zwycięskich.

— Śmiałe słowa — odpowiada prezydent Rzeszy. Czemu to ich pan pokona w ciągu trzech dni, jeśli zapytać wojno?

— „Gencjanid tyfusowy“ i „promienie energetyki przestrzennej“ — oto nasza broń, — odpowiada z dumnym uśmiechem przywódca „Volkistów“. Na naszej granicy zachodniej stoją trzy kordony defensywy lotniczej zaopatrzone w śmiertelne promienie, które nie przepuszczą żadnego samolotu nieprzyjacielskiego przez naszą granicę. Wytwarzają one w powietrzu w wysokości do 20 km. taki upał, że pijący nieprzyjacielscy nie wytrzymają go więcej nad dwie minuty, i zapasy benzyny muszą eksplodować.

— Jeśli z powodu wypadków w Polsce Francja zaatakuje Niemcy, to utraci ona w ten sposób w ciągu doby cztery piąte swej floty powietrznej, przez co zwycięstwo Niemiec jest pewne. Jeśli jednak Francja nie przystąpi do ofensywy, to trzeba ją do niej zmusić, przez zatrucie studni i wodociągów na terenie francuskim.

Według wzoru Hindusów zatrujemy od razu wielką ilość studni, choćby w najdalszych okolicach — na dany sygnał telegrafu iskrowego. Zatruta przez nas woda, nie zdradza żadnego zapachu lub podejrzanego smaku i działa dopiero w 6 godzin po wypiciu. Czy Francuzi, po pierwszych milionach zabitych skomleć będą o pokój, czy też zechcą lotników swych wysłać na śmierć niechybną, decyzję w tym względzie mogą Niemcy najspokojniej pozostawić wrogowi.

Ministrowie i prezydent Rzeszy protestują przeciwko tym barbarzyńskim metodom wojennym.

— Zapóźno moi panowie! oświadczają przywódcy patriotów niemieckich. Przewidzieliśmy stanowisko panów. Opozycja wszejką daremna. W ciągu 48 godzin, ani jedna żywa dusza nie pozostanie na granicy francuskiej i belgijskiej, a tymczasem czuwać będziemy, by nikt z panów tego gmachu nie opuścił. Z temi słowy opuszcza delegacja patriotów salę Reichstagu.

Prawie o tej samej godzinie obraduje rada ministrów w pałacu Elizejskim w Paryżu i uchwała wysłać Niemcom ultimatum, żądające natychmiastowego wycofania wojsk niemieckich z Polski. Odpowiedź na ultimatum musi nastąpić najpóźniej 2 maja, w przeciwnym razie — wojna.

Po wysłaniu ultimatum zabiera głos minister wojny, który oświadczają, że Francja rozporządza potężną bronią, która pokona wroga w najkrótszym czasie. Broń ta polega na użyciu t. zw. „wibracji synchronicznej“ Jest to francuski aparat, wytwarzający nieznaną dotychczas promieni: uśmiercające nie tylko wszy-

stko co żyje, lecz i niszczące nawet martwe przedmioty w okamgnieniu.

Niemniej skuteczną bronią są bomby gazowe, całym nowym typu, przenikające do najgłębszych piwnic i przez najlepsze maski gazowe. 1500 takich bomb wystarczy, by cały Berlin przemienić w jeden wielki cmentarz. Wystarczy na Berlin wysłać 100 samolotów, na Monachium 50. Lecz skuteczniej jeszcze — zdaniem ministra — działać będą wspomniane promienie „wibracyjne“ które forpocztą wojsk francuskich w pochodzie swym na Niemcy niszczyć będą wszystko przed sobą w przestrzeniach po 20 km.

Ultimatum francuskie wywołuje oburzenie w Berlinie, katastrofa się zbliża, wybucha wojna.

Lotnicy francuscy zaopatrzeni w bomby gazowe natrafiają na granicy na kordony niemieckich maszyn promieniotwórczych, działających aż do wysokości 7 — 9 tysięcy metrów — i prawie wszyscy giną. Lecz 4 samoloty przedostają się mimo wszystko przez gra-

nicę lecąc popod strefą działania promieni. 3. maja zjawiają się nad Berlinem i zrzucają na miasto 60 bomb, od których giną setki tysięcy ludzi. W centrum miasta giną wraz z ludnością prezydent Rzeszy, posłowie, ministrowie, i t. d. W Ems bomby spadłych na miasto samolotów wytopiają całą ludność, w wielu ośrodkach przemysłowych giną setki tysięcy robotników, dzieci, kobiet i starców... Równocześnie w Le Cjeurot i Leuttich wybucha zaraza, która w przeciągu kilku godzin aziesiątkuje ludność obu tych miast.

Wiadomości o tych mordach masowych w Niemczech, Francji, i Belgji, roznoszą się lotem błyskawicy po świecie, budząc powszechne przerażenie.

Wieczorem 3. maja odezwa prezydenta Stanów Zjednoczonych kładzie kres tej straszliwej wojnie, a konferencja w Brukseli kończy się pojednaniem ludów.

Nasuwa się jedno zapytanie: Czy nie wystarczyła ludzkości niebywała w dziejach wojna 1914 — 1918 r., czy potrzeba zamienić w cmentarz całą Europę, aby doszło do trwałego pojednania ludów na mogiłach milionów ludzi?

Czyż niema dziś idei, która woła głosem potężnym: Precz ze zbrojeniami! Precz z wojną! Niech żyje braterstwo ludów!

Lichwa mieszkaniowa w Stryju.

Kilkuletnia wojna, pozostawiła za sobą niezatarte ślady w każdym mieście i wsi pod różną postacią, czy to wyniszczeniem ludności, czy też inwentarza żywego lub martwego. Klęska ta nie ominęła i nieczęściwego miasta Stryja, które narażone zostało nie tylko przez wyniszczenie wojenne, ale w dalszym ciągu opęane jest strasznym rakiem, który je łoczy — pa-skarstwem mieszkaniowem.

Setki rodzin zamieszkałych jeszcze z przed wojny stałe w Stryju, niema dziś dachu nad głową i kryje się po norach i ruinach kasarnianych za miastem, natomiast przybłądy z zagranicy za dolarowem odstępem mają mieszkania.

Zarząd miasta nie troszczy się zupełnie o los swych mieszkańców, ale nie zapomina ściągać od nich podatków mieszkaniowych.

Po wielu trudnościach dzięki wysiłkom ze strony Z. Z. K. w Stryju, a w szczególności dzięki niestrudzonej pracy kolejarza tow. Stanisława Handlara który wszelkimi sposobami starał się doprowadzić do skutku akcję budowaną domów kolejowych w Grabowcu stryjskim — kolejarze stryjscy mają dziś bodaj sześć budynków jednopiętrowych do zamieszkania dla 80 rodzin. Dziwnym jednak wydaje się tutaj kolejarzom fakt, dlaczego 4 km. oddalone budynki od miasta, podczas deszczów niezmiernie bagna nie do przebycia szczególnie dla dzieci, brak przystanku

lub jakiegokolwiek komunikacji kolejowej, mimo, że budynki te przylegają tuż do torów kolejowych na linii Stryj — Ławoczne, dalej budynki te zostały oddane do użytku mieszkańcom w stanie zupełnie surowym i nie wykończonym, i ci muszą własnymi kosztami i łopalem suszyć je, mimo, tego wszystkiego pobiera się od nich czynsz w wysokości 42 zł. miesięcznie wbrew pragmatyce i wymiarowi dodatku mieszkaniowego.

Jak na Stryj, to trochę za wiele, bo trzeba wejść w położenie tych biedaków, którzy tam mieszkają, z uposażeniem X. do XV. gr. plac a kolej idzie im z pomocą, zbierając jedną trzecią, lub nawet połowę pensji mies. tyt. czynszu. I na tem nie koniec. Dyrekcja kolei rozesała depesze do stryjskich urzędów by zaległy czynsz od 1. stycznia do 31. marca b. r. ściągać w wysokości 50 proc. wartości mieszkania w 12 równych ratach, natomiast ta sama dyrekcja ściąga bez objęcia i jakiegokolwiek racji po 64, 67, 69, 93, pracownikom etatowym i animo reklamacji z ich strony uprzącie miłczy.

Apetujemy do M. K. i dyrekcji kolejowej we Lwowie, o pomyślne załatwienie sprawy, o obniżenie czynszu miesięcznego i już jako nędzarze, zwracamy się do czynników miarodajnych o traktowanie nas jako ludzi, i nie odbieranie nam tego stamiego kąsa chęba i naszym dzieciom.

Literatura, nauka, sztuka.

REPERTUAR TEATRU WIELKIEGO WE LWOWIE.

Piątek, o godz. 7.30 wiecz. „Żądza“. Premiera.
Sobota, 1. maja, o godz. 3.30 popoł. „Raj utracony“ w wykonaniu Koła dramatycznego drukarzy lwowskich.

Sobota, o godz. 7.30 wiecz. „Żądza“.
Niedziela, o godz. 3 popoł. „Żydówka“, z udziałem M. Sowińskiego. Ceny niższe popołudniowe.

Niedziela, o godz. 7.30 wiecz. „Żądza“.
Poniedziałek, o godz. 3.30 popoł. „Verbum Nobile“ — „Wesele w Ojcowie“ i obraz „Przysięga“ ze sztuki „Kościuszko pod Racławicami“.

Poniedziałek, o godz. 7.30 wiecz. „Król Zygmunt August“. Premiera.

REPERTUAR TEATRU NOWOŚCI (ul. Słoneczna).

Piątek, o godz. 7.30 wiecz. „Orłow“. Gościnnie występ Heleny Miłowskiej.

Sobota, o godz. 3.30 popoł. „Codziennie o 5-tej...“ Ceny niższe popoł.

Sobota, o godz. 7.30 wiecz. „Orłow“. Gościnnie występ Heleny Miłowskiej.

Niedziela, o godz. 3.30 popoł. „Szalostwa Skapena“. Ceny niższe popołudn.

Niedziela, o godz. 7.30 wiecz. „Orłow“. Gość. występ H. Miłowskiej.

Poniedziałek, o godz. 3.30 popoł. „Gdybym chciała...“ Ceny niższe popołudn.

Poniedziałek, o godz. 7.30 wiecz. „Odrodzenie“.

REPERTUAR TEATRU MAŁEGO (ul. Grodecka 2).

Piątek z powodu generalnej próby teatr zamknięty.

Sobota, o godz. 7.30 wiecz. „Ładna historia“. (Premiera).

Niedziela, o godz. 7.30 wiecz. „Ładna historia“.
Poniedziałek, o godz. 7.30 wiecz. „Ładna historia“.

BIURO KONCERTOWE M. TUERKA:

Wtorek, 4. maja: Stefan Askenase, Recital fortepianowy.

—:—:—

Niecodzienny sukces oonosila Lotad na wszystkich scenach „Ładna historia“, która przygotowuje na sobotę Teatr Mały. „Ładna historia“ prócz świetnego tematu odznacza się tą prawdziwie mistrzowską robotą pisarską, jaka jest udziałem świetnej spółki francuskiej Fjeursa i Caillavetta. Zwłaszcza postać milej sympatycznej starszki wycieniowana została z precyzją przez autorów francuskich. Na premierę tę, jak wogóle przez całe lato, obowiązują niżki urzędnicze.

Teatr Wielki występuje dziś z premierą niezwykle fascynującej sztuki jednego z najwybitniejszych twórców scenicznych ostatnich lat, Eugenjusza O'Neill'a p. t. „Żądza“. Główne role powierzono pp.: L. Barwirskiej, Sosnowskiemu i Żyteckiemu.

„Ognie sztuczne“, pyszna komedia jednego z najgłośniejszych dziś autorów scenicznych, Ludwika Chia-relli'ego, ukaże się w przyszłym tygodniu na scenie Teatru Nowości, z wybitnymi artystkami pp.: Ireną Traszko, Dębicką, Ładosiówną, Skrzydłowską, Dobrzańskim, Michałowiczem, Kajnowskim, Lochmanem, Zabiejskim i in.

Komunikaty.

Sekretarjat Zarządu Głównego komunikuje, że Prezydium Zarządu Głównego z dniem 27. bm. zawięsza w działalności I-szy Oddział Piekarzy we Lwowie, Rynek 29, z przyczyn następujących: 1. Oddział mimo ciągłych napomnień od listopada 1924 r. nie przysyłał sprawozdań i najeżności Centrali; 2. Na czele oddziału stoją ludzie, którym robotnicy zarzucają publicznie, że są konfidentami policji; 3. Przedstawiciele oddziału wobec władz rządowych i miejskich, jak również pracodawców zajmują stanowisko kompromitujące Związek Robotników Przemysłu Spożywczego w Polsce.

Do przejęcia majątku oddziału, przeprowadzenia reorganizacji i powołania Komisji Organizacyjnej, Prezydium upoważnia sekretarza Komisji Okręgowej we Lwowie tow. Kuszniara Jana, dając mu nieograniczone pełnomocnictwa.

Zarząd Główny Zw. Robotn. Przem. Spożywczego w Polsce.

× Zw. Niezal. Młodz. Socj. Sekretarjat Związku jest czynny we wtorki i soboty od godz. 6.30 do 7.30 w lokalu, Rynek 8 I. p.

× Kurs kroju szycia i modniarstwa prowadzony przez Sekcję Kobiet P. P. S. w lokalu Stowarzyszeniu „Praca“, Rynek 8, przyjmuje wpisy we wtorki, środy i piątki od godz. 5—8 wieczorem. Nauka kosztuje 5 zł. miesięcznie. x

× KOŁO LWOWSKIE KTOWARZYSZENIA RADJOTECHNIKÓW POLSKICH. Pod powyższą nazwą utworzony został w naszym mieście oddział Stow. Radjotechników polskich. Stowarzyszenie to jest organizacją inżynierów i techników, pracujących na polu radjotechniki mający na celu popieranie rozwoju radjotechniki w kierunku naukowym, i przemysłowym przez urządzenie odczytów, zjazdów, wycieczek, itp. Zarząd główny mieści się w Warszawie. Obecny Zarząd Koła Lwowskiego S. R. P. stanowią pp.: dr.

inż. Tadeusz Majarski, prezes, inż. Adam Ebenberger — wiceprezes, kpt. Tadeusz Bałowski — skarbnik, inż. Tadeusz Jaskójski — sekretarz, p. Łukasz Dorosz — referent odczytowy. Koło mieści się w lokalu polskiego ŁTowarzystwa politechnicznego, ul. Zimorowicza 1. 9.

Sprawy partyjne.

* Posiedzenie O. K. R. P. P. S. odbędzie się w piątek, 30. bm. o godz. 7 wiecz., w lokalu przy ul. Sykstuskiej 21. Sprawy b. ważne.

* Sekretarjat Okręgowy i Obwodowy PPS czynny codziennie od godz. 10 do 2 popoł. i od 4 do 7 wieczorem. W niedziele i święta od 12 do 1 popoł. Lokal Sekretarjatu mieści się przy ul. Sykstuskiej 1. 21, II. p.

Na wiersz. milim. 1 szpaltowy zwykle za tekstem
Zł. —12. Nadesłane Zł. —36, w tekście Zł. —60.

OGŁOSZENIA

Na 1-ej str. Zł. —70 Drobne ogł. za słowo Zł. —16
Komunikaty Zł. —48, zamiejscowe o 25%, drożej.

SPECJALISTA CHOROBY WENERYCZNYCH I SKÓRNYCH

Dr. Schwarz oraz kosmetyki, b. sek. szpit. państw. Lwów, ul. Słowackiego 4 (naprzeciw gł. poczty). Leczenie płam, brodawek, włosów, elektrolizą i lampą kwarcową. Tel. 16—61 311—

Na mandolinie, gitarze (solo) w 16 lekcjach wyuczam płynnie grać z nut pod gwarancją. Kurs obojny 15— zł., zbiorowy 10— zł. miesięcznie. Zgłoszenia codziennie od 4—7 pop. pl. Bernardyński L. 12, II. p. Specjalista gry na instrumentach włoskich i kierownik kursów szkolnych. 385—2

Obwieszczenie.

Spółdzielnia Komercjum w Buczaczu zaprasza niniejszym swoich członków na Walne Zgromadzenie, które się odbędzie w Buczaczu w lokalu spółdzielni w niedzielę dnia 9 go maja 1926 o godz. 11 przed południem z następującym porządkiem dziennym: 1) Odczytanie sprawozdania z odbytej dnia 18/10 1925 rewizji związkowej. 2) Sprawozdanie dyrekcji i Rady nadzorczej z czynności i rachunków za rok 1925 i udzielenie tymże absolutorjum. 3) Uchwalenie sposobu pokrycia strat. 4) Wybór dwóch członków Rady nadzorczej w miejsce ustępujących członków tejże. 5) Wnioski członków. 387—1

W razie niezebrania się przepisanej statutem ilości członków odbędzie się w tym samym dniu o godzinie 5-ej popołudniu ponowne Walne zgromadzenie z tym samym porządkiem dziennym. ZARZĄD.

AMBULATORIUM DENTYSTYCZNE DR. Z. PILECKIEGO

Pl. Dąbrowskiego 1. (obok Pasażu Mikolascha) TELEFON 30—19.
ordynuje w chorobach zębów i jamy ustnej. Leczenie lampą „Sollux“. Pracownia techniczno-dentystyczna. Geny przystępne.

WAŻNE
DLA PROWINCJI!

Na żądanie wysyłamy bezpłatnie nasz cennik ilustrowany najnowszych konstrukcji rowerów, maszyn do szycia, gramofonów i płyt. Posiadamy wielki wybór po cenach fabrycznych. Towar wysyłamy koleją lub pocztą. Odpowiedzialnym klientom na bardzo dogodnych warunkach ratalnych.

Adresować: Do składu M. Okón, Warszawa, Zielna 11, Telefon 121-66.
Przedstawiciele pożądanii we wszystkich miejscowościach Rzeczypospolitej. 355

Pamiętniki

Ign. Daszyńskiego

poleca

KSIĘGARNIA
LUDOWA

Lwów, Szajnochy 2

Ogłoszenie.

Uchwałą Sądu Okręgowego w Sanoku z dnia 6 czerwca 1925 Firm. 74/25 Stow. I. 23, rozwiązane zostało Towarzystwo Kredytowe dla handlu i przemysłu w Birczy, stow. zarej. z ogr. por. i wprowadzone w stan likwidacji. Podpisani likwidatorowie wzywają wszystkich wierzycieli Towarzystwa, aby zgłosili swe roszczenia do Towarzystwa na ręce jednego z podpisanych likwidatorów w ciągu roku od dnia dzisiejszego.

Bircza w kwietniu 1926. 386—3
Towarzystwo Kredytowe dla handlu i przemysłu w Birczy stow. zarej. z ogr. por. w likwidacji
Jan Kamiński, Mendel Berger, Józef Kunik.

Ogłoszenie.

Uchwałą Sądu Okręgowego w Sanoku z dnia 6 czerwca 1925 Firm. 73/25 Stow. I. 34, rozwiązane zostało Kupieckie i gospodarcze Towarzystwo w Birczy, stow. zarej. z ogr. por. i wprowadzona w stan likwidacji. Podpisani likwidatorowie wzywają wszystkich wierzycieli Towarzystwa, aby zgłosili swe roszczenia do Towarzystwa na ręce jednego z podpisanych likwidatorów w ciągu roku od dnia dzisiejszego.

Bircza w kwietniu 1926. 384—3
Kupieckie i gospodarcze Towarzystwo w Birczy stow. zarej. z ogr. por. w likwidacji
Kalman Żupnik, Leizor Pinczowski, Sender Roth.

POWIATOWA KASA CHORYCH W DROHOBYCZU

ogłasza

KONKURS

na dwie posady lekarzy dentystów na stanowisko kierowników ambulatorjów dentystycznych w Drohobyczu i Borysławiu.

Wymagane warunki:

- 1) Obywatelstwo Polskie,
 - 2) Dyplom Dra medycyny jednego z uniwersytetów Państwa Polskiego.
 - 3) Należyte udokumentowanie swej specjalności.
- Posady powyższe zostaną nadane tym kandydatom, którzy zrezygnują z prowadzenia jednocześnie własnego ambulatorjum. Warunki według umowy. Termin wnoszenia podań do 15 maja 1926.

382—2

ZARZĄD POW. KASY CHORYCH W DROHOBYCZU.

POWIATOWA KASA CHORYCH W DROHOBYCZU

ogłasza

KONKURS

na posadę lekarza internistę oraz położnika-ginekologa w Borysławiu.

Wymagane warunki:

- 1) Obywatelstwo Polskie,
- 2) Dyplom Dra medycyny jednego z uniwersytetów Państwa Polskiego,
- 3) Pierwszeństwo mają kandydaci posiadający minimum dwuletnią praktykę na klinice uniwersyteckiej.

Warunki wynagrodzenia wedle umowy.

Termin wnoszenia podań do dnia 15 maja 1926.

ZARZĄD POW. KASY CHORYCH
W DROHOBYCZU.

381—2

Bezpłatne ogłoszenia dla poszukujących pracy.

Bezrobotnym — nie mającym biur pośrednictwa pracy przy organizacjach — zamieszczamy jednorazowo bezpłatne ogłoszenie objętości do 10-ciu słów.

EMERYT szuka zatrudnienia przy gospodarstwie. Adres: Kaszmirski poste-rest. Lwów.

PANNA INTELLIGENTNA, dobrze szyjąca znajduje się bez środków do życia — prosi o zajęcie. Zgłoszenia do Admin. Dziennika Ludowego pod »Regina«.

ZDOLNY młodzieniec szr. poszukuje jakakolwiek posadę, najchętniej w przedsiębiorstwie handlowym. Zgłosz. do Adm. pod »Handlowiec«.

MŁODY technik dentystyczny szuka posady we Lwowie lub na prowincji. Łaskawe zgłoszenia do Adm. Dziennika Ludowego pod 31.

ZREDUKOWANY urzędnik nieposzlakowanej przeszłości w sile wieku, lat 54, zdolny, energiczny poszukuje pracy do zarządów hoteli, kawiarni, pensjonatów, kamienic lub do zarządów folwarków lub lasów. Zna się dobrze na gospodarstwie rolnym i lasowym. Zgłoszenia do Administracji Dziennika Ludowego.